ჩვენ უნდა ჩვენი ვშვათ მყოობადი!

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 192 (20988) — სამშაბათი, 21 აგვისტო, 1990 წელი. — ფასი 8 კაპ.

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის კანონი

„საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს არჩევნების შესახებ“ საქართველოს სსრ კანონის სამოქმედოდ შემოღების წესის თაობაზე

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო **ადგენს:**

„საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს არჩევნების შესახებ“ საქართველოს სსრ 1990 წლის 18 აგვისტოს კანონი შემოღებულ იქნეს სამოქმედოდ მისი გამოქვეყნების დღიდან.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ბ. გუმბარიძე.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ვ. კვარაცხელია.

თბილისი. 1990 წლის 18 აგვისტო.

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის კანონი

საქართველოს უზენაესი საბჭოს არჩევნების შესახებ

I. ზოგადი დებულებები

მუხლი 1. არჩევნების საფუძვლები

საქართველოს სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოს — უზენაესი საბჭოს არჩევნები ეწყობა საყოველთაო, თანასწორი და პირდაპირი საარჩევნო უფლების საფუძველზე ფარული კენჭისყრით.

უზენაესი საბჭოში აირჩევა 250 დეპუტატი ხუთი წლის ვადით. მათგან 125 აირჩევა ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქებში, ხოლო 125-პროპორციული წარმომადგენლობის საფუძველზე სრულიად საქართველოს პარტიული სიების მიხედვით.

საქართველოს უზენაესი საბჭოს ყველა წევრს თანაბარი უფლებები და მოვალეობები აქვს.

მუხლი 2. საყოველთაო საარჩევნო უფლება

საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნები საყოველთაოა: არჩევის უფლება აქვს საქართველოში მუდმივად მცხოვრებ საქართველოს მოქალაქეს, რომელსაც არჩევნების დღისთვის 18 წელი შეუსრულდა, ხოლო არჩეული შეიძლება იყოს საქართველოში მუდმივად მცხოვრები საქართველოს მოქალაქე, რომელსაც არჩევნების დღისათვის 23 წელი შეუსრულდა და საქართველოში მუდმივად უცხოვრია არანაკლებ 10 წლისა, წარმოშობის, სოციალური და ქონებრივი მდგომარეობის, რასობრივი და ეროვნული კუთვნილების, სქესის, განათლების, ენის, პოლიტიკური შეხედულებების, სარწმუნოების, საქმიანობის სახეობისა და ხასიათის მიუხედავად.

საქართველოს მოქალაქე არ შეიძლება ერთდროულად იყოს ორზე მეტი საბჭოს წევრი.

ის პირნი, რომლებიც მსახურობენ ისეთი სამხედრო ან გასამხედროებულ შენაერთებში, რომლებიც არ ექვემდებარებიან საქართველოს სახელმწიფო ხელისუფლების იურისდიქციას, არ მონაწილეობენ საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნებში.

არჩევნებში არ მონაწილეობენ ფსიქიკურად დაავადებული მოქალაქენი, რომლებიც სასამართლომ ქმედუუნაროდ ცნო, აგრეთვე, ის პირნი, რომლებიც სასამართლოს განაჩენით თავისუფლების აღკვეთის ადგილას იმყოფებიან.

მუხლი 3. თანასწორი საარჩევნო უფლება

საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნები თანასწორია: ყოველ ამომრჩეველს ერთი ხმა აქვს; საქართველოს მოქალაქენი არჩევნებში თანასწორ საფუძველზე მონაწილეობენ.

მუხლი 4. პირდაპირი საარჩევნო უფლება

საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნები პირდაპირია: უზენაეს საბჭოში დეპუტატებს ამომრჩეველები უშუალოდ არჩევენ.

მუხლი 5. ფარული კენჭისყრა

საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნები ფარული კენჭისყრით ტარდება; კონტროლი ამომრჩეველთა ნების გამოვლენისადმი დაუშვებელია.

მუხლი 6. არჩევნების ჩატარება საარჩევნო კომისიების მიერ

საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნების ჩატარებას უზრუნველყოფენ საარჩევნო კომისიები, რომლებიც იქმნება საქართველოს პოლიტიკური პარტიების, საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და მოძრაობების, შრომითი კოლექტივების, საშუალო სპეციალურ და უმაღლეს სასწავლებელთა კოლექტივების, ამომრჩეველთა ჯგუფების წარმომადგენლობისაგან.

მუხლი 7. მოქალაქეების, მათი გაერთიანებების, შრომითი კოლექტივების, საშუალო სპეციალურ და უმაღლეს სასწავლებელთა კოლექტივების მონაწილეობა არჩევნების მოამზადებასა და ჩატარებაში

საქართველოს მოქალაქენი საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნების მომზადებასა და ჩატარებაში მონაწილეობენ როგორც პოლიტიკური პარტიების, საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და მოძრაობების, შრომითი კოლექტივების, საშუალო სპეციალურ და უმაღლეს სასწავლებელთა კოლექტივების მეშვეობით, ისე უშუალოდაც.

პოლიტიკური პარტიები, საზოგადოებრივი ორგანიზაციები და მოძრაობები, შრომითი კოლექტივები, საშუალო სპეციალურ და უმაღლეს სასწავლებელთა კოლექტივები მონაწილეობენ საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნების მომზადებასა და ჩატარებაში როგორც საარჩევნო კომისიებში თავიანთი წარმომადგენლების მეშვეობით, ისე უშუალ[illegible]ც.

მუხლი 8. საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატების კანდიდატთა [illegible]ების უფლება

[illegible]ოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატობის კანდიდატთა დასახელების უფლება აქვთ საქართველოს პოლიტიკურ პარტიებს (პოლიტიკურ ორგანიზაციებს, მოძრაობებს, კავშირებს და ა. შ. — ტექსტში შემდგომ „პარტიებს“), რომელთა მოქმედებაც ვრცელდება საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე, მათ გაერთიანებებს — საარჩევნო ბლოკებს და ამომრჩეველთა ჯგუფებს განცხადების წარდგენის გზით.

პარტია წარმოადგენს საერთო მსოფლმხედველობრივ და ორგანიზაციულ საფუძველზე მოქალაქეთა ნებაყოფლობითს გაერთიანებას, რომელიც ხელს უწყობს ხალხის პოლიტიკური ნების ჩამოყალიბებას, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებში არჩეული თავისი წარმომადგენლების მეშვეობით და სხვა დემოკრატიული ფორმებით მონაწილეობს რესპუბლიკის ეროვნული პოლიტიკის შემუშავებაში, სახელმწიფო და საზოგადოებრივ საქმეთა მართვაში.

პარტიებმა პატივი უნდა სცეს საქართველოს ეროვნულ და სახელმწიფო სუვერენიტეტს, დემოკრატიის პრინციპებს, ეროვნული თანხმობის იდეას.

ყველა პარტია თავისი პროგრამითა და წესდებით გათვალისწინებულ ფუნქციათა შესრულებისას მოქმედებს საქართველოს კანონმდებლობის ფარგლებში.

აკრძალულია ისეთი პარტიების შექმნა და საქმიანობა, რომელთა მიზანია საქართველოს კონსტიტუციური წყობილების ძალადობრივი შეცვლა, მისი ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევა, ეროვნული და რელიგიური შუღლის გაღვივება. აკრძალულია აგრეთვე ისეთი პარტიების საქმიანობა, რომლებიც ეწევიან ომის პროპაგანდას, ხელყოფენ საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებული ნორმების მოთხოვნებს.

მუხლი 9. საქართველოს უზენაესი საბჭოს წევრის სტატუსის შეუთავსებლობა თანამდებობრივ მდგომარეობასთან

ის პირნი, რომლებიც შედიან საქართველოს მინისტრთა საბჭოს, აგრეთვე აფხაზეთისა და აჭარის მინისტრთა საბჭოების შემადგენლობაში, გარდა მათი თავმჯდომარეებისა, მათი მოადგილეები, საქართველოს, აგრეთვე აფხაზეთისა და აჭარის მმართველობის სხვა რესპუბლიკურ ორგანოთა ხელმძღვანელები და მათი მოადგილეები, პირნი, რომლებიც შედიან ადგილობრივი საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტების შემადგენლობაში, ადგილობრივი საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტების უწყებათა, განყოფილებათა და სამმართველოთა ხელმძღვანელები და მათი მოადგილეები, მართლმსაჯულების ორგანოებში არჩეული პირები, საქართველოს, აგრეთვე აფხაზეთისა და აჭარის მთავარი სახელმწიფო არბიტრები და სახელმწიფო არბიტრები, საქართველოს პროკურორი, მისი ქვემდგომი პროკურორები და მათი მოადგილეები, საქართველოს კონსტიტუციური ზედამხედველობის კომიტეტის თავმჯდომარე და წევრები არ შეიძლება იმავე დროს იყვნენ საქართველოს უზენაესი საბჭოს წევრები.

მუხლი 10. არჩევნების მატერიალური უზრუნველყოფა, არჩევნებთან დაკავშირებული ხარჯები, საარჩევნო ფონდი

საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნების მომზადებასა და ჩატარებასთან დაკავშირებულ ხარჯებს სახელმწიფო გაიღებს. ამ ხარჯების სავარაუდო ოდენობას განსაზღვრავს საქართველოს უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი. ხარჯების ფაქტობრივ ოდენობას ადგენს საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნების ცენტრალური საარჩევნო კომისია. არჩევნების დამთავრების შემდეგ მას ამტკიცებს ახლად არჩეული უზენაესი საბჭო.

ამასთან ერთად, არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიებს, საარჩევნო ბლოკებსა და დამოუკიდებელ კანდიდატებს შეუძლიათ შექმნან საარჩევნო ფონდები, რისთვისაც მათ უფლება აქვთ გამოიყენონ თავიანთი სახსრები, საქართველოს მოქალაქეთა, შრომითი კოლექტივთა, საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა და მოძრაობათა შეწირულობანი. ამ მიზნით თავისი სახსრების გამოყენების თაობაზე შრომითი კოლექტივები, საზოგადოებრივი ორგანიზაციები და მოძრაობები იღებენ გადაწყვეტილებას.

საარჩევნო ფონდის ოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს თითოეული პარტიისათვის, საარჩევნო ბლოკისათვის, დამოუკიდებელი კანდიდატისათვის ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ გამოყოფილი თანხის გაოთხკეცებულ ოდენობას. საარჩევნო ფონდს ჰყავს განმგებელი, რომელსაც ნიშნავს არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიის ხელმძღვანელი პირი, საარჩევნო ბლოკში შემავალი პარტიების ხელმძღვანელი პირნი, დეპუტატობის დამოუკიდებელი კანდიდატი და რომელსაც მისი დამნიშვნელის განცხადების საფუძველზე საქართველოს შემნახველი ბანკი უხსნის ანგარიშს წარწერით „საარჩევნო ფონდი“.

არჩევნებთან დაკავშირებული ხარჯების განაწილებისა და გამოყენების წესს ადგენს ცენტრალური საარჩევნო კომისია არჩევნებამდე 45-50 დღით ადრე.

არჩევნების დამთავრების შემდეგ, თუ პარტიულმა სიამ მოაგროვა ხმის მიცემის მონაწილეთა ხმების არანაკლებ 4 პროცენტისა, პარტიის საარჩევნო ფონდის ნაშთი ჩაირიცხება პარტიის ანგარიშზე, საარჩევნო ბლოკისა — თანაბრად მასში შემავალი პარტიების ანგარიშებზე; წინააღმდეგ შემთხვევაში, თანხა ჩაირიცხება სახელმწიფო ბიუჯეტში, ხოლო დამოუკიდებელი კანდიდატისა — მისი განკარგულებით საქართველოს რომელიმე საქველმოქმედო საზოგადოების ანგარიშზე.

არჩევნების შედეგების გამოქვეყნების შემდეგ არა უგვიანეს ერთი თვისა ცენტრალური საარჩევნო კომისია და არჩევნებში მონაწილე პარტიები, საარჩევნო ბლოკები და უზენაესი საბჭოს წევრებად არჩეული დამოუკიდებელი კანდიდატები საჯაროდ აქვეყნებენ არჩევნებისათვის გამოყენებული სახსრების ანგარიშს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ დადგენილი ფორმით.

არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიების, საარჩევნო ბლოკებისა და დამოუკიდებელი კანდიდატების მიერ საარჩევნო ფონდების გამოყენების მართლზომიერებას აკონტროლებენ ცენტრალური და საოლქო საარჩევნო კომისიები, ხოლო საარჩევნო კომისიების მიერ არჩევნების მომზადებასა და ჩატარებასთან დაკავშირებული ხარჯებისას — საქართველოს უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი.

საწარმოები, დაწესებულებები, ორგანიზაციები, სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანოები საარჩევნო კომისიების განკარგულებაში უფასოდ გადასცემენ არჩევნების მომზადებისა და ჩატარებისათვის საჭირო შენობებსა და მოწყობილობას.

მასობრივი ინფორმაციის სახელმწიფო ორგანოები უფასოდ აქვეყნებენ საარჩევნო კომისიების მიერ წარდგენილ მასალებს, არჩევნებში მონაწილე პარტიების, საარჩევნო ბლოკებისა და დამოუკიდებელი კანდიდატების წინასაარჩევნო პროგრამებსა და სხვა მასალებს ამ კანონით დადგენილ ფარგლებში.

მუხლი 11. საჯაროობა არჩევნების მოამზადებისა და ჩატარების დროს

საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნების მომზადებასა და ჩატარებას ახორციელებენ საარჩევნო კომისიები ღიად და საჯაროდ. საარჩევნო კომისიები მოქალაქეებს აცნობენ თავიანთ მუშაობას, საარჩევნო ოლქებისა და უბნების შექმნას, საარჩევნო კომისიების შემადგენლობას, ადგილსამყოფელს, მუშაობის დროს, ამომრჩეველთა სიებს, არჩევნებში მონაწილე პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების ნუსხას, მათ მიერ პერსონალურად წარდგენილ დეპუტატობის კანდიდატთა სიებს, მათ საარჩევნო პროგრამებს, აწვდიან ცნობებს დეპუტატობის კანდიდატთა შესახებ, კენჭისყრისა და არჩევნების შედეგებს.

საარჩევნო კომისიების სხდომებზე და ხმის მისაცემ შენობებში დასწრების უფლება აქვთ პარტიების, საარჩევნო ბლოკებისა და დეპუტატობის კანდიდატების ნდობით აღჭურვილ პირებს, საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და მოძრაობების თითო წარმომადგენელს, არესის, ტელევიზიისა და რადიოს წარმომადგენლებს, მეთვალყურეებს სხვა სახელმწიფოებიდან და საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან, ხოლო არჩევნების დღეს ხმის მისაცემ შენობებში, საარჩევნო უყოთების დალუქვიდან არჩევნების შედეგების შეჯამების დამთავრებამდე, — დეპუტატობის დამოუკიდებელი კანდიდატების, პერსონალურად წარდგენილი დეპუტატობის კანდიდატებისა და პარტიების (საარჩევნო ბლოკების) თითო წარმომადგენელსაც.

წარმომადგენელთა უფლებამოსილება დადასტურებული უნდა იყოს შესაბამისი საბუთით ან საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და მოძრაობების ხელმძღვანელი ორგანოების სხდომების ოქმების ამონაწერებით, დამოუკიდებელი და პერსონალურად წარდგენილი დეპუტატობის კანდიდატისა და პარტიის (საარჩევნო ბლოკის) ხელმძღვანელი პირის (ხელმძღვანელ პირთა) წარდგინებით. წარდგინება და ოქმის ამონაწერი შესაბამის საარჩევნო კომისიას უნდა გადაეცეს სხდომამდე არა უგვიანეს ორი დღისა. საარჩევნო კომისიამ გადაწყვეტილება უნდა მიიღოს 24 საათის განმავლობაში. უარის თქმის შემთხვევაში საარჩევნო კომისია იძლევა დასაბუთებულ წერილობით პასუხს, რომლის გასაჩივრებაც შეიძლება ზემდგომ საარჩევნო კომისიაში.

მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები აშუქებენ საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნების მომზადებისა და ჩატარების მიმდინარეობას. მათთვის გარანტირებულია შეუფერხებელი დასწრება არჩევნებთან დაკავშირებულ ყველა კრებასა და სხდომაზე. საარჩევნო კომისიები, პარტიები, საარჩევნო ბლოკები, სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანოები, შრომითი კოლექტივები აწვდიან მათ არჩევნების მომზადებასა და ჩატარებასთან დაკავშირებულ ინფორმაციას.

ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას საშუალება ეძლევა ყოველ დილით საქართველოს რადიოთი და ყოველ საღამოს საქართველოს ტელევიზიით გადასცეს ოპერატიული ინფორმაცია. ინფორმაციას გადასცემს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე, მისი მოადგილე ან კომისიის მიერ ამ მიზნით საგანგებოდ დანიშნული პირი.

ცენტრალური საარჩევნო კომისიის სხდომების ანგარიშებს, მის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებს სისტემატურად აქვეყნებენ რესპუბლიკური გაზეთები, ხოლო საოლქო საარჩევნო კომისიებისას — შესაბამისი რაიონული (საქალაქო) გაზეთები.

მუხლი 12. პასუხისმგებლობა არჩევნების შესახებ კანონის დარღვევისათვის

იმ პირებს, რომლებიც ძალადობით, მოტყუებით, მუქარით, მოსყიდვით ან სხვა გზით ხელს უშლიან იმას, რომ საქართველოს მოქალაქემ თავისუფლად განახორციელოს თავისი უფლება — აირჩიოს და იყოს არჩეული დეპუტატად საქართველოს უზენაეს საბჭოში, ეწეოდეს წინასაარჩევნო აგიტაციას, პირებს, რომლებიც ერევიან საარჩევნო კომისიების მუშაობაში და ხელს უშლიან საარჩევნო უბნებში ხმის მიცემას, კანდიდატის რეგისტრაციასთან, საარჩევნო უბნებსა და ოლქებში ხმების დათვლასთან და არჩევნების შედეგების დადგენასთან დაკავშირებული მოვალეობების შესრულებას, აქვეყნებენ ან სხვა საშუალებებით ავრცელებენ დეპუტატობის კანდიდატის პატივისა და ღირსების შემლახველ ცნობებს ან აგიტაციას ეწევიან არჩევნების დღეს, აგრეთვე საარჩევნო კომისიების წევრებს, სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანოების თანამდებობის პირებს, რომლებმაც გააყალბეს საარჩევნო დოკუმენტები, განზრახ არასწორად დათვალეს ხმები, დაარღვიეს კენჭისყრის საიდუმლოება, საარჩევნო კომისიებს არ წარუდგინეს საჭირო მასალები და მონაცემები ან არ შეასრულეს მათი გადაწყვეტილებები, ეკისრებათ კანონით დადგენილი პასუხისმგებლობა.

იმ პარტიებს, საარჩევნო ბლოკებსა და დამოუკიდებელ კანდიდატებს, რომლებიც დაუშვებენ ან კანონით დადგენილი საარჩევნო ფონდის ზღვრული ოდენობის გადამეტებას, ჩამოერთმევათ საქართველოს უზენაეს საბჭოში მათ მიერ მოპოვებული მანდატები და ექვსი წლით აეკრძალებათ უზენაესი საბჭოს არჩევნებში დეპუტატობის კანდიდატების წარდგენის უფლება, ხოლო დამოუკიდებელ კანდიდატს იმავე ვადით ჩამოერთმევა უფლება არჩეულ იქნეს საქართველოს უზენაეს საბჭოში. საქმეებს ზემოაღნიშნული დარღვევების შესახებ განიხილავს საქართველოს უზენაესი სასამართლო.

II. არჩევნების დანიშვნა, არჩევნებში მონაწილე პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების რეგისტრაცია

მუხლი 13. არჩევნების დანიშვნა

საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნებს ნიშნავს საქართველოს უზენაესი საბჭო თავისი უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე არა უგვიანეს ოთხი თვისა.

ცნობა არჩევნების დღის შესახებ ქვეყნდება რესპუბლიკურ და ადგილობრივ გაზეთებში არჩევნების დანიშვნიდან არა უგვიანეს 2 დღისა.

მუხლი 14. არჩევნებში მონაწილე პარტიების რეგისტრაცია

საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატობის კანდიდატთა წარდგენისა და საარჩევნო კომისიებში თავისი წარმომადგენლების დანიშვნის უფლების მისაღებად პარტიებმა რეგისტრაცია უნდა გაიარონ ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში, რისთვისაც არჩევნებამდე არა უადრეს 64-ე და არა უგვიანეს 58-ე დღისა კომისიას უნდა წარუდგინონ პარტიის ხელმძღვანელი პირის მიერ ხელმოწერილი სათანადო განცხადება და პარტიის წესდება-პროგრამა. განცხადებაში დასახელებული უნდა იყოს პარტიის პასუხისმგებელი წარმომადგენელი, მისი მისამართი და ტელეფონის ნომერი, რომელსაც ცენტრალური საარჩევნო კომისია აძლევს დათარიღებულ ცნობას განცხადების მიღების შესახებ.

განცხადების მიღებიდან არა უგვიანეს მე-3 დღისა კომისიამ რეგისტრაციაში უნდა გაიაროს პარტია და მისცეს სათანადო ცნობა მის წარმომადგენელს.

პარტიას უარი ეთქმევა რეგისტრაციაში გატარებაზე, თუ მისი წესდება, პროგრამა ან საქმიანობა ეწინააღმდეგება პოლიტიკური პარტიებისათვის ამ კანონით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს.

რეგისტრაციაზე უარის თქმის შემთხვევაში პარტიას უფლება აქვს უარის მიღებიდან 3 დღის ვადაში გასაჩივროს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის გადაწყვეტილება საქართველოს უზენაეს სასამართლოში. სასამართლომ გადაწყვეტილება უნდა გამოიტანოს სარჩელის შეტანიდან 3 დღის ვადაში.

რეგისტრაციის ვადის დამთავრებიდან 2 დღის ვადაში ცენტრალური საარჩევნო კომისია რესპუბლიკურ გაზეთებში აქვეყნებს რეგისტრირებული პარტიების სიას განცხადების წარდგენის რიგის მიხედვით, აგრეთვე იმ პარტიათა სიას, რომელთაც უარი ეთქვათ რეგისტრირებაზე, და უარის თქმის მიზეზებს.

მუხლი 15. საარჩევნო ბლოკები და მათი რეგისტრაცია

ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ რეგისტრირებულ პარტიებს უფლება აქვთ გაერთიანდნენ საარჩევნო ბლოკებად (ბლოკს შეიძლება ეწოდოს სახელი), რომელთა რეგისტრირებაც იწყება ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ პარტიების რეგისტრაციის დაწყებიდან მე-3 დღეს და მთავრდება არჩევნებამდე 40 დღით ადრე. კომისიისათვის წარდგენილ სათანადო განცხადებას ხელს უნდა აწერდეს ბლოკში შემავალი ყველა პარტიის ხელმძღვანელი პირი, მასში დასახელებული უნდა იყოს ბლოკის პასუხისმგებელი წარმომადგენელი, მისი მისამართი და ტელეფონის ნომერი, რომელსაც კომისია აძლევს დათარიღებულ ცნობას განცხადების მიღების შესახებ.

განცხადების მიღებიდან 3 დღის ვადაში ცენტრალური საარჩევნო კომისია რესპუბლიკურ გაზეთებში აქვეყნებს ცნობას საარჩევნო ბლოკის შექმნის შესახებ.

საარჩევნო ბლოკში გაერთიანებული პარტია არ შეიძლება იმავდროულად გაერთიანებული იყოს სხვა საარჩევნო ბლოკში ანდა დამოუკიდებლად მონაწილეობდეს არჩევნებში.

III. საარჩევნო ოლქები და საარჩევნო უბნები

მუხლი 16. საარჩევნო ოლქები

საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნებისთვის იქმნება 125 საარჩევნო ოლქი.

საარჩევნო ოლქებს ქმნის ცენტრალური საარჩევნო კომისია საქართველოს ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულებისა და ამ ერთეულებში ამომრჩეველთა რაოდენობის გათვალისწინებით და არჩევნებამდე არა უგვიანეს 58-ე დღისა რესპუბლიკურ გაზეთებში აქვეყნებს მათ სიას ოლქების საზღვრების მითითებით.

მუხლი 17. საარჩევნო უბნები

საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნების დროს კენჭისყრის მოსაწყობად და ხმების დასათვლელად საარჩევნო ოლქები იყოფა საარჩევნო უბნებად.

საარჩევნო უბნები შეიძლება შეიქმნას საავადმყოფოებსა და სხვა სტაციონარულ სამკურნალო დაწესებულებებში, ძნელად მისადგომ ადგილებში, არჩევნების დღეს ნაოსნობაში მყოფ გემებზე, რომლებიც მიეკუთვნებიან საარჩევნო ოლქს გემის მიწერის ნავსადგურის ადგილის მიხედვით. საარჩევნო უბნები შეიძლება შეიქმნას რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ არსებულ საქართველოს დაწესებულებებშიც, რომელთა საარჩევნო ოლქისათვის მიკუთვნების საკითხს აწყვეტს ცენტრალური საარჩევნო კომისია.

საარჩევნო უბნებს ქმნიან საოლქო საარჩევნო კომისიები სახალხო დეპუტატთა შესაბამისი საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტების წარდგინებითა და მათთან შეთანხმებით, არჩევნების დღეს ნაოსნობაში მყოფ გემებზე საარჩევნო უბნები იქმნება იმავე წესით და გემის მიწერის ნავსადგურის ადგილის მიხედვით. რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ არსებულ საქართველოს დაწესებულებებში საარჩევნო უბნები იქმნება მინისტრთა საბჭოს წარდგინებით.

საარჩევნო უბნები იქმნება არანაკლებ 20 და არაუმეტეს 3000 ამომრჩეველისათვის არჩევნებამდე არა უგვიანეს 40 დღისა. ძნელად მისადგომ რაიონებში, არჩევნების დღეს ნაოსნობაში მყოფ გემებზე საარჩევნო უბნები იქმნება იმავე ვადაში, ხოლო გამონაკლის შემთხვევაში — არჩევნებამდე არა უგვიანეს 5 დღისა.

საოლქო საარჩევნო კომისია ადგილობრივ გაზეთებში უბნების შექმნიდან ორი დღის ვადაში აქვეყნებს საარჩევნო უბნების ნომრებს, საუბნო საარჩევნო კომისიებისა და ხმის მისაცემი შენობების მისამართებს.

IV. საარჩევნო კომისიები

მუხლი 18. საარჩევნო კომისიების სისტემა

საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნების ჩასატარებლად იქმნება საარჩევნო კომისიები:

ა) საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნების ცენტრალური საარჩევნო კომისია;

ბ) საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნების საოლქო საარჩევნო კომისიები;

გ) საუბნო საარჩევნო კომისიები.

მუხლი 19. საარჩევნო კომისიების წევრობა

საარჩევნო კომისიის შემადგენლობაში არ შეიძლება დანიშნული იყოს საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატობის კანდიდატი,

(გაგრძელება მე-2 გვ.).

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს სესიამ მუშაობა დაამთავრა

საქართველოს მომავალი უზენაესი საბჭოს შემადგენლობაში წარმოდგენილი იქნება 250 დეპუტატი, რომელთა არჩევნები შერეული — მაჟორიტარულ-პროპორციული სისტემის საფუძველზე გაიმართება. ეს ნიშნავს, რომ 125 დეპუტატს პარლამენტში აირჩევენ ერთმანდატიანი საარჩევნო ოლქების მიხედვით, ხოლო დანარჩენ 125 დეპუტატს — სრულიად საქართველოს პარტიული სიების მიხედვით.

ამ გადაწყვეტილებას ითვალისწინებს საქართველოს უზენაესი საბჭოს არჩევნების კანონი, რომელიც 18 აგვისტოს გვიან ღამით დამთავრებულმა რესპუბლიკის სახელმწიფო ხელისუფლების მეთორმეტე მონვევის უმაღლესი ორგანოს მეთექვსმეტე სესიამ მიიღო.

მომავალ პარლამენტში დეპუტატთა კორპუსის რაოდენობა და საარჩევნო სისტემა, ისევე როგორც არჩევნებისას ხმის მიცემის პროცედურა, სესიაზე ყველაზე სადავო საკითხები გახდა იმ საარჩევნო კანონის შეთანხმებული პროექტის განხილვის დროს, რომლის მიხედვითაც არა მარტო საქართველოში, არამედ მთელ ქვეყანაშიც პირველად გაიმართება მრავალპარტიული არჩევნები. კონსენსუსამდე მივიდნენ მხოლოდ კომპრომისული გადაწყვეტილების შედეგად, რომელსაც ბოლოს და ბოლოს მიაღწიეს დეპუტატებმა მწვავე და ხანგრძლივი დისკუსიის შემდეგ. კამათში მონაწილეობდნენ როგორც თავად დეპუტატები **რ. გორდეზიანი, ბ. ანდრონიკაშვილი, ა. ალექსიძე, სსრ კავშირის სახალხო დეპუტატი თ. გამყრელიძე, დეპუტატები ე. სეხნიაშვილი, ა. ბურჯანაძე, ჯ. ჩარკვიანი,** ასევე კანონპროექტის მოსამზადებელი საკონსულტაციო კომისიის თავმჯდომარე, თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი **ლ. ალექსიძე,** ამ კომისიის წევრები — საქართველოს სსრ იუსტიციის მინისტრის პირველი მოადგილე **ჯ. ხეცურიანი,** საქართველოს **რესპუბლიკურ-ფედერალური** პარტიის თავმჯდომარე **ი. შენგელია,** რომლებიც იძლეოდნენ ახსნა-განმარტებას მისი ცალკეული მუხლებისა და მათი ალტერნატიული ვარიანტების შესახებ.

საქმიანი, დაინტერესებული განხილვის საგანი იყო კანონპროექტის სხვა ფუძემდებელი დებულებანი, რომელთა გამო გამოვიდნენ **სსრ კავშირის სახალხო დეპუტატი თ. გამყრელიძე, დეპუტატები გ. ციციშვილი, რ. კონცელიძე, ჯ. მარგველიძე, გ. ლორთქიფანიძე, რ. გორდეზიანი, ე. შენგელია, პ. ჩხეიძე, ბ. მაყაშვილი, ა. ბურჯანაძე** და სხვები.

ღია მუხლობრივი კენჭისყრით დეპუტატებმა მიიღეს საქართველოს უზენაესი საბჭოს არჩევნების კანონი.

საქართველოს სსრ კონსტიტუციაში (ძირითად კანონში) ცვლილებათა და დამატებათა შეტანის საკითხზე გამოვიდა საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი **ვ. კვარაცხელია.**

სესიამ მიიღო შესაბამისი კანონი.

იმასთან დაკავშირებით, რომ ადრე გადაიდო საქართველოს სსრ მეთორმეტე მონვევის უზენაესი საბჭოს და რესპუბლიკის ოცდამეორე მონვევის ადგილობრივი საბჭოების დეპუტატთა არჩევნების ვადები და მიღებულია საქართველოს უზენაესი საბჭოს არჩევნების ახალი კანონი, სესიამ მიიღო შესაბამისი დადგენილება.

შემდეგ დეპუტატები შეუდგნენ დღის წესრიგის მომდევნო საკითხის განხილვას. რამდენადაც საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს მოქალაქეთა მრავალწლოვანი საჩივრების შემსწავლელი კომისიის დასკვნა წინასწარ იყო დარიგებული, ამ კომისიის თავმჯდომარემ, დეპუტატმა **ნ. ნათაძემ** თავის გამოსვლაში ყურადღება მიაპყრო ნარმოდგენილი დოკუმენტის ძირითად დებულებებს.

ამ საკითხზე გამოვიდა საქართველოს სსრ პროკურორი, დეპუტატი **ვ. რაზმაძე.**

სესიამ მიიღო შესაბამისი დადგენილება.

დეპუტატებმა დაამტკიცეს საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებანი, მიიღეს შესაბამისი კანონები და დადგენილებები.

ამით საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს სესიამ მუშაობა დაამთავრა.

(საქინფორმი).

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმში

20 აგვისტოს გაიმართა საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის სხდომა, რომელზეც მოწვეული იყვნენ რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს, სამინისტროებისა და უწყებების ხელმძღვანელები, უზენაესი საბჭოს მუდმივ კომისიათა თავმჯდომარეები, საქართველოს უზენაესი საბჭოს არჩევნების შესახებ კანონის პროექტის მოსამზადებელი საკონსულტაციო კომისიის წარმომადგენლები, ადმინისტრაციული ორგანოების, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების ხელმძღვანელები.

მოისმინეს სესიის სარედაქციო კომისიის და საკონსულტაციო კომისიის ინფორმაციები საარჩევნო კანონის სამოქმედოდ შემოღების წესის თაობაზე. გაიმართა აზრთა გაზიარება, რომელშიც მონაწილეობდნენ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრები, სამართალდამცავი ორგანოების ხელმძღვანელები და ექსპერტ-იურისტები.

სხდომაზე საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ გ. გუმბარიძემ ხელი მოაწერა საქართველოს სსრ კანონებს: „საქართველოს სსრ კონსტიტუციაში (ძირითად კანონში) ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის შესახებ“ და „საქართველოს უზენაესი საბჭოს არჩევნების შესახებ“, აგრეთვე დადგენილებას საარჩევნო კანონის სამოქმედოდ შემოღების წესის თაობაზე.

საქართველოს უზენაესი საბჭოს არჩევნების შესახებ

(გაგრძელება).

ნებისმიერი დონის სახალხო დეპუტატთა საბჭოს, მისი პრეზიდიუმისა და აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე, მოადგილე და მდივანი, არჩევნებში მონაწილე პარტიის, საარჩევნო ბლოკისა და დეპუტატობის კანდიდატის ნდობით აღჭურვილი პირი.

საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის, მისი მოადგილის, მდივნისა და წევრის უფლებამოსილება წყდება:

ა) ამ მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრულ საფუძველზე;

ბ) გადადგომის შემთხვევაში;

გ) გაწვევის ან უფლებამოსილების ჩამორთმევის შემთხვევაში.

მუხლი 20. საარჩევნო კომისიათა მუშაობის ორგანიზაცია

ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მოადგილეს, საოლქო და საუბნო კომისიების თავმჯდომარეებსა და კომისიების მდივნებს ირჩევენ შესაბამისი კომისიის სხდომაზე მათი შემქმნისთანავე.

საარჩევნო კომისიის სხდომა უფლებამოსილია, თუ მასში მონაწილეობს კომისიის შემადგენლობის სულ ცოტა ორი მესამედი. კომისიის წევრები სხდომაში მონაწილეობას ადასტურებენ დასწრების ფურცელზე ხელმოწერით. კომისიის მიერ გადაწყვეტილება მიიღება დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით. ხმათა გაყოფისას თავმჯდომარის ხმა გადამწყვეტად ითვლება. კომისიის იმ წევრებს, რომლებიც არ ეთანხმებიან კომისიის გადაწყვეტილებას, უფლება აქვთ გამოთქვან განსაკუთრებული აზრი, რომელიც წერილობითი ფორმით ერთვის ოქმს და განსახილველად ეგზავნება ზემდგომ საარჩევნო კომისიას.

საარჩევნო კომისიას წარმოადგენს მისი თავმჯდომარე. იმ შემთხვევაში, თუ კომისიას თავმჯდომარე არა ჰყავს ან შას არ შეუძლია თავისი ფუნქციების შესრულება, თავმჯდომარის მოვალეობას ასრულებს მისი მოადგილე.

საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე, თავმჯდომარის მოადგილე, მდივანი და კომისიის წევრები (საოლქო საარჩევნო კომისიიდან არა უმეტეს ორისა, ხოლო საუბნო საარჩევნო კომისიიდან არა უმეტეს ერთი პირისა) არჩევნების მომზადებისა და ჩატარების პერიოდში კომისიის გადაწყვეტილებით შეიძლება განთავისუფლდნენ საწარმოო თუ სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისაგან. ამასთან, მათ დაენიშნებათ ხელფასი არა უმცირეს მათი საშუალო ხელფასისა არჩევნების ჩასატარებლად გამოყოფილი სახსრებიდან.

ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს, თავმჯდომარის მოადგილეს, მდივანსა და წევრებს მათი უფლებამოსილების დანარჩენი დროის განმავლობაში შეიძლება დაენიშნოთ ხელფასი საქართველოს უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის გადაწყვეტილებით სახელმწიფო ბიჯეტიდან.

საარჩევნო კომისიის შემადგენლობაში შემავალ პირთა უფლება არა აქვთ მონაწილეობა მიიღონ აგიტაციაში არჩევნებში მონაწილე პარტიებისა და დეპუტატობის კანდიდატების სასარგებლოდ ან საწინააღმდეგოდ.

მუხლი 21. საარჩევნო კომისიათა სამუშაო ჯგუფები

არჩევნების ჩატარების ორგანიზაციული, სამართლებრივი და ტექნიკური უზრუნველყოფის მიზნით შეიძლება შეიქმნას საარჩევნო კომისიების სამუშაო ჯგუფები. სამუშაო ჯგუფების წევრებს, მათ შორის კომისიის ხაზინადარს, ნიშნავენ: ცენტრალური საარჩევნო კომისიისას — თვით კომისია, საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიებისას — საოლქო საარჩევნო კომისია.

შესაბამისი საარჩევნო კომისიის გადაწყვეტილებით, სამუშაო ჯგუფების წევრებს შეიძლება აუნაზღაურდეთ მათ მიერ შესრულებული სამუშაო.

მუხლი 22. ცენტრალური საარჩევნო კომისიის შექმნა

საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნების ცენტრალური საარჩევნო კომისია იქმნება კომისიის თავმჯდომარის, მისი მოადგილის, მდივნისა და არანაკლებ 12 წევრისაგან.

კომისიის თავმჯდომარეს და 4 წევრს ნიშნავს საქართველოს უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი არჩევნებამდე არა უადრეს 66-ე და არა უგვიანეს 65-ე დღისა რესპუბლიკის სახალხო დეპუტატთა საოლქო, რაიონული და საქალაქო (გარდა რაიონული დაქვემდებარების ქალაქებისა) საბჭოების პრეზიდიუმების ან აღმასრულებელი კომიტეტების, პარტიების, საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და მოძრაობების წინადადებათა გათვალისწინებით. დასახელებულმა ორგანიზაციებმა თავისი წინადადებები უნდა წარუდგინონ საქართველოს უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმს არჩევნებამდე არა უგვიანეს 67-ე დღისა. უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი თავის გადაწყვეტილებას დაუყოვნებლივ აქვეყნებს რესპუბლიკურ გაზეთებში. იქვე მითითებული უნდა იყოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მისამართი და ტელეფონის ნომრები.

კომისიის კიდევ თითო წევრს ნიშნავენ ავტონომიური ფორმირებების შესაბამისი საბჭოები ან მათი პრეზიდიუმები არჩევნებამდე არა უგვიანეს 53-ე დღისა.

პარტიებს, მას შემდეგ, რაც ისინი რეგისტრაციას გაივლიან ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში არჩევნებში მონაწილეობის მიზნით, უფლება აქვთ დანიშნონ ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თითო წევრი, თუ მათი წარმომადგენელი არ არის არჩეული ცენტრალური საარჩევნო კომისიის შემადგენლობაში უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის მიერ. პარტიებმა თავისი გადაწყვეტილება ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას უნდა შეატყობინონ ამ არჩევნებამდე არა უგვიანეს 53-ე დღისა.

თუ არჩევნებამდე 52-ე დღეს კომისიის შემადგენლობაში 15 პირზე ნაკლები აღმოჩნდა, საქართველოს უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი 2 დღის ვადაში ნიშნავს კომისიის დამატებით წევრებს მისი შემადგენლობის 15-მდე შესავსებად.

კომისიის შექმნიდან 2 დღის ვადაში, მაგრამ არჩევნებამდე არა უადრეს 53 დღისა, იგი თავის წევრთაგან ირჩევს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მოადგილესა და მდივანს.

ცენტრალური საარჩევნო კომისიის უფლებამოსილების ვადა მთავრდება საქართველოს უზენაესი საბჭოს მომდევნო არჩევნების დანიშვნის დღეს.

ცენტრალური საარჩევნო კომისია თავის შემადგენლობას, კომისიის მისამართსა და ტელეფონის ნომრებს დაუყოვნებლივ აქვეყნებს საქართველოს უზენაესი და ადგილობრივი საბჭოების ოფიციალურ ორგანოებში — გაზეთებსა და უწყებებში.

მუხლი 23. ცენტრალური საარჩევნო კომისიის უფლებამოსილებანი

ცენტრალური საარჩევნო კომისიის სრული შემადგენლობით შექმნამდე მისი სხდომები უფლებამოსილია, თუ მათ ესწრება სხდომის დღეს კომისიის ფაქტობრივი შემადგენლობის სულ ცოტა ორი მესამედი.

ცენტრალური საარჩევნო კომისია:

1) კონტროლს უწევს საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე ამ კანონის შესრულებას და უზრუნველყოფს მის ერთგვაროვან გამოყენებას; საჭიროების შემთხვევაში განმარტავს ამ კანონის დებულებებს; თავისი შემადგენლობის ორი მესამედის უმრავლესობით იღებს ინსტრუქციებს საარჩევნო კამპანიის ჩატარებისთვის აუცილებელი და ამ კანონით განუსაზღვრელი საკითხების გადასაჭრელად;

2) ქმნის საარჩევნო ოლქებს და აკუთვნებს მათ სახელებსა და ნომრებს;

3) წყვეტს საარჩევნო ოლქისთვის იმ საარჩევნო უბნების მიწერის საკითხს, რომლებიც საქართველოს ფარგლებს გარეთ იქმნება;

4) აქვეყნებს საარჩევნო კომისიების წევრებად წარდგენისა და დანიშვნის დაწყებისა და დამთავრების თარიღებს, მათ მიერ დეპუტატობის კანდიდატთა სიებისა და ოლქებში დეპუტატობის კანდიდატთა წარდგენისა და რეგისტრაციის დაწყებისა და დამთავრების თარიღებს;

5) რეგისტრაციაში ატარებს არჩევნებში მონაწილე პოლიტიკურ პარტიებსა და საარჩევნო ბლოკებს, მათი დეპუტატობის კანდიდატთა სიებს; აძლევს სათანადო მოწმობებს დეპუტატობის კანდიდატებს;

6) წარმართავს საარჩევნო კომისიების საქმიანობას, ისმენს მათ ინფორმაციას;

7) ადგენს არჩევნებთან დაკავშირებული ხარჯების განაწილებისა და გამოყენების წესს; უნაწილებს ფულად სახსრებს საოლქო საარჩევნო კომისიებს; კონტროლს უწევს საარჩევნო კომისიების უზრუნველყოფას შენობებით, ტრანსპორტით, კავშირგაბმულობით და განიხილავს არჩევნების მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფის სხვა საკითხებს;

8) ადგენს საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნების საარჩევნო ბიულეტენების, ამომრჩეველთა სიების, საარჩევნო კომისიების სხდომათა ოქმების, სხვა საარჩევნო დოკუმენტების ფორმებს, საარჩევნო ყუთებისა და საარჩევნო კომისიათა ბეჭდების ნიმუშებს, საარჩევნო დოკუმენტების შენახვის წესს;

9) უზრუნველყოფს საარჩევნო კამპანიაში პარტიებისა და პერსონალურად დასახელებული დეპუტატობის კანდიდატების მონაწილეობის თანასწორ პირობებს, პლაკატების გამოცემას პარტიების წინასაარჩევნო პროგრამების ძირითადი დებულებებით, დეპუტატობის კანდიდატების სიებითა და კანდიდატების ბიოგრაფიული მონაცემებით;

10) განსაზღვრავს საარჩევნო კამპანიაში მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა მონაწილეობისა და მათი გამოყენების წესს ამ კანონის შესაბამისად;

11) განსაზღვრავს საქართველოს, აგრეთვე აფხაზეთისა და აჭარის სამინისტროების, სახელმწიფო კომიტეტებისა და უწყებების, სხვა სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანოების ვალდებულებებს არჩევნების მომზადებასა და ჩატარებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე და ისმენს მათ ინფორმაციას;

12) ამტკიცებს პარტიული სიებით არჩევნებისათვის საარჩევნო ბიულეტენების ტექსტს, უზრუნველყოფს მათ დამზადებასა და ბიულეტენებით საოლქო კომისიების მომარაგებას;

13) ადგენს ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობას, არჩევნებში მონაწილეთა და ხმის მიცემის მონაწილეთა საერთო რაოდენობას, საერთო გამყოფს, ყოველი პარტიული სიის მიხედვით არჩეულ დეპუტატთა რაოდენობას;

14) აჯამებს რესპუბლიკაში არჩევნების შედეგებს, არჩევნების დღიდან 10 დღის ვადაში პრესაში აქვეყნებს ცნობას არჩევნების შედეგების შესახებ და საქართველოს უზენაეს საბჭოში არჩეულ დეპუტატთა სიას; რეგისტრაციამდე ატარებს არჩეულ დეპუტატებს და აძლევს მათ სათანადო მოწმობებს;

15) გადასცემს საქართველოს უზენაესი საბჭოს სამანდატო კომისიას დეპუტატთა უფლებამოსილების შესამოწმებლად საჭირო დოკუმენტაციას;

16) ნიშნავს პარტიული სიებისათვის ხელახალ ხმის მიცემას იმ საარჩევნო უბნებში, სადაც ხმის მიცემა ბათილად იქნა ცნობილი;

17) ნიშნავს ხელახლა არჩევნებს საარჩევნო ოლქებში;

18) პარტიული სიით არჩეული დეპუტატის გამოკლების შემთხვევაში საქართველოს უზენაესი საბჭოს სამანდატო კომისიას წარუდგენს ამ კანონის შესაბამისად მისი ადგილმონაცვლის უფლებამოსილების შესამოწმებლად საჭირო დოკუმენტაციას;

19) საარჩევნო ოლქებში არჩეული დეპუტატის გამოკლების შემთხვევაში შესაბამის ოლქებში ნიშნავს დეპუტატთა არჩევნებს საქართველოს უზენაეს საბჭოში და უზრუნველყოფს მათ ჩატარებას;

20) განიხილავს საარჩევნო კომისიათა გადაწყვეტილებებისა და მოქმედების გამო განცხადებებსა და საჩივრებს და გამოაქვთ მათ შესახებ გადაწყვეტილებები;

21) ახორციელებს სხვა უფლებამოსილებებს ამ კანონისა და საქართველოს სხვა კანონების შესაბამისად.

მუხლი 24. საოლქო საარჩევნო კომისიების შექმნა

საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნების საოლქო საარჩევნო კომისიები იქმნება კომისიის თავმჯდომარის, მისი მოადგილის, მდივნისა და არანაკლებ 10 წევრისაგან.

საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მოადგილესა და 4 წევრს ნიშნავს საქართველოს უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი საარჩევნო ოლქების სიის გამოქვეყნებიდან არა უადრეს 6 და არა უგვიანეს 9 დღისა რესპუბლიკის სახალხო დეპუტატთა შესაბამისი რაიონული, საქალაქო (გარდა რაიონული დაქვემდებარების ქალაქებისა და ქალაქებისა, რომლებსაც არა აქვთ რაიონული დაყოფა), ქალაქის რაიონული საბჭოების პრეზიდიუმების ან აღმასრულებელი კომიტეტების, პარტიების, საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და მოძრაობების, საარჩევნო ოლქში განლაგებული შრომითი კოლექტივებისა და საშუალო სპეციალურ და უმაღლეს სასწავლებელთა კოლექტივების, ამომრჩეველთა ჯგუფების წინადადებათა გათვალისწინებით დასახელებულმა ორგანიზაციებმა თავიანთი წინადადებები უნდა წარუდგინონ საქართველოს უზენაეს საბჭოს პრეზიდიუმს საარჩევნო ოლქების სიის გამოქვეყნებიდან არა უგვიანეს მე-6 დღეს. უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი თავის გადაწყვეტილებას დაუყოვნებლივ ატყობინებს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას და იმ ორგანიზაციებს, რომლებმაც პრეზიდიუმს წარუდგინეს თავისი წინადადებანი და არა უგვიანეს მე-3 დღისა აქვეყნებს რესპუბლიკურ გაზეთებსა და შესაბამის რესპუბლიკურ, საოლქო, რაიონულ (საქალაქო) გაზეთებში კომისიების შემადგენლობას, მათ ადგილსამყოფელსა და ტელეფონის ნომრებს.

საოლქო საარჩევნო კომისიის თითო წევრი შეუძლიათ დანიშნონ ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ რეგისტრირებულმა პარტიებმა, თუ მათი წარმომადგენელი არ არის დანიშნული საოლქო საარჩევნო კომისიის შემადგენლობაში უზენაესი საბჭოს არჩევნების პრეზიდიუმის მიერ. პარტიებმა თავისი გადაწყვეტილება ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას უნდა აცნობონ საარჩევნო ოლქების სიის გამოქვეყნებიდან არა უგვიანეს მე-12 დღეს.

თუ ოლქების სიის გამოქვეყნებიდან მე-13 დღეს კომისიის შემადგენლობაში 13 პირზე ნაკლები აღმოჩნდა, საქართველოს უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი ცენტრალური საარჩევნო კომისიის წინადადებით 3 დღის ვადაში ნიშნავს კომისიის დამატებით წევრებს მისი შემადგენლობის 13-მდე შესავსებად და დაუყოვნებლივ ატყობინებს ცენტრალურსა და შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიას.;

კომისიის შექმნიდან 2 დღის ვადაში, მაგრამ ოლქების სიის გამოქვეყნებიდან არა უადრეს 12 დღისა, იგი თავის წევრთაგან ირჩევს საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარესა და მდივანს და დაუყოვნებლივ ატყობინებს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას.

საოლქო საარჩევნო კომისიის უფლებამოსილების ვადა მთავრდება საქართველოს უზენაესი საბჭოს მომდევნო არჩევნების დანიშვნის დღეს.

საოლქო საარჩევნო კომისია თავის შემადგენლობას, კომისიის მისამართსა და ტელეფონის ნომრებს დაუყოვნებლივ აქვეყნებს შესაბამის ადგილობრივ გაზეთებში.

მუხლი 25. საოლქო საარჩევნო კომისიების უფლებამოსილებანი

საოლქო საარჩევნო კომისია:

1) კონტროლს უწევს ამ კანონის შესრულებას და უზრუნველყოფს მის ერთგვაროვან გამოყენებას საარჩევნო ოლქის ტერიტორიაზე;

2) ქმნის საარჩევნო უბნებს და აქვეყნებს მათ სიებს;

3) ნიშნავს საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მოადგილესა და 2 წევრს, საჭიროების შემთხვევაში — კომისიის დამატებით წევრებს; აქვეყნებს კომისიების შემადგენლობასა და მათ მისამართებს;

4) წარმართავს საუბნო საარჩევნო კომისიების საქმიანობას, ისმენს მათ ინფორმაციებს;

5) უნაწილებს ფულად სახსრებს საუბნო საარჩევნო კომისიებს; კონტროლს უწევს საუბნო საარჩევნო კომისიების უზრუნველყოფას შენობებით, ტრანსპორტით, კავშირგაბმულობით და განიხილავს საარჩევნო ოლქში არჩევნების მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფის სხვა საკითხებს;

6) თვალყურს ადევნებს ამომრჩეველთა სიების შედგენას და მათ წარდგენას საყოველთაო გაცნობისათვის;

7) რეგისტრაციაში ატარებს ამომრჩეველთა ჯგუფების მიერ პერსონალურად წარდგენილ დეპუტატობის კანდიდატებს და აძლევს მათ სათანადო მოწმობებს; უზრუნველყოფს პლაკატების გამოცემას მათი ბიოგრაფიული მონაცემებითა და საარჩევნო პროგრამებით;

8) რეგისტრაციაში ატარებს დეპუტატობის დამოუკიდებელი კანდიდატების, პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების ნდობით აღჭურვილ პირებს და აძლევს მათ სათანადო მოწმობებს;

9) უზრუნველყოფს საარჩევნო კამპანიაში დეპუტატობის კანდიდატების, პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების მონაწილეობის თანაბარ პირობებს;

10) მმართველობის ადგილობრივ ორგანოებთან შეთანხმებით ადგენს საყოველთაო გაცნობისათვის საარჩევნო პლაკატების გამოფენის ადგილებს და საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოფს სათანადო სტენდების დამზადებას;

11) თვალყურს ადევნებს მასობრივი ინფორმაციის ადგილობრივი საშუალებების მიერ ამ კანონის მოთხოვნათა შესრულებას;

12) ისმენს სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების აღმასრულებელ და განმკარგულებელ ორგანოთა, სახელმწიფო საწარმოთა, დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა ხელმძღვანელების ინფორმაციებს არჩევნების მომზადებასა და ჩატარებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე;

13) ხელს უწყობს შრომით კოლექტივებს, საზოგადოებრივ ორგანიზაციებსა და მოძრაობებს, საშუალო სპეციალურ და უმაღლეს სასწავლებელთა კოლექტივებს, ამომრჩეველს დეპუტატობის კანდიდატებთან და დეპუტატობის კანდიდატებს მათთან შეხვედრების მოწყობაში როგორც ამ კოლექტივებში, ისე ამომრჩეველთა საცხოვრებელ ადგილას;

14) ამტკიცებს საარჩევნო ბიულეტენის ტექსტს საარჩევნო ოლქისათვის, უზრუნველყოფს მათ დამზადებასა და ბიულეტენებით საუბნო საარჩევნო კომისიების მომარაგებას;

15) ადგენს და ადგილობრივ პრესაში აქვეყნებს საარჩევნო ოლქში ამომრჩეველთა, არჩევნებში მონაწილეთა და ხმის მიცემის მონაწილეთა რიცხვს, არჩევნების საბოლოო შედეგებს, მოწმობას აძლევს საარჩევნო ოლქში არჩეულ დეპუტატს;

16) ნიშნავს და აწყობს პერსონალურად წარდგენილ დეპუტატობის კანდიდატთა არჩევნების მეორე ტურს;

17) ნიშნავს და აწყობს ხელახალ ხმის მიცემას საარჩევნო ოლქში;

18) აწყობს ხელახალ არჩევნებს სათანადო ოლქში;

19) აწყობს პარტიული სიებისათვის ხელახალ ხმის მიცემას იმ საარჩევნო უბნებში, სადაც ხმის მიცემა ბათილად იქნა ცნობილი;

20) აწყობს არჩევნებს საარჩევნო ოლქში გამოკლებული დეპუტატის ნაცვლად;

21) განიხილავს საუბნო საარჩევნო კომისიათა გადაწყვეტილებებისა და მოქმედების გამო განცხადებებსა და საჩივრებს და გამოაქვს მათ შესახებ გადაწყვეტილებები;

22) ახორციელებს სხვა უფლებამოსილებებს ამ კანონის შესაბამისად.

მუხლი 26. საუბნო საარჩევნო კომისიების შექმნა

საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნების საუბნო საარჩევნო კომისიები იქმნება კომისიის თავმჯდომარის, მისი მოადგილის, მდივნისა და არანაკლებ 2 წევრისაგან საარჩევნო უბნების სიის გამოქვეყნებიდან არა უადრეს მე-6 და არა უგვიანეს მე-7 დღისა. კომისიის წევრთა მინიმალურ რაოდენობას განსაზღვრავს საოლქო საარჩევნო კომისია.

საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მოადგილესა და 2 წევრს ნიშნავს საოლქო საარჩევნო კომისია მის ტერიტორიაზე მოქმედი სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების პრეზიდიუმების ან აღმასრულებელი კომიტეტების, საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და მოძრაობების, ამ ტერიტორიაზე განლაგებული შრომითი კოლექტივების, საშუალო სპეციალური და უმაღლესი სასწავლებლების კოლექტივების, ამომრჩეველთა ჯგუფების წინადადებათა გათვალისწინებით.

საუბნო საარჩევნო კომისიის თითო წევრი შეუძლიათ დანიშნონ ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ რეგისტრირებულმა პარტიებმა, საარჩევნო ბლოკებმა.

თუ საარჩევნო უბნების სიის გამოქვეყნებიდან მე-6 დღეს საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრთა რაოდენობა დადგენილზე ნაკლები აღმოჩნდა, საოლქო საარჩევნო კომისია მისი შემადგენლობის შესავსებად 2 დღის ვადაში ნიშნავს კომისიის დამატებით წევრებს.

განცხადებანი საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრებად წარდგენისა და დანიშვნის შესახებ საოლქო საარჩევნო კომისიას უნდა წარედგინოს საარჩევნო უბნების სიის გამოქვეყნებიდან არა უგვიანეს მე-5 დღისა.

კომისიის შექმნიდან 2 დღის ვადაში იგი თავის წევრთაგან ირჩევს საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარესა და მდივანს და დაუყოვნებლივ ატყობინებს საოლქო საარჩევნო კომისიას.

საუბნო საარჩევნო კომისიის უფლებამოსილების ვადა მთავრდება არჩევნების დამთავრებისთანავე.

საუბნო საარჩევნო კომისია თავის შემადგენლობას, კომისიის მისამართსა და ტელეფონის ნომრებს დაუყოვნებლივ აქვეყნებს ადგილობრივ გაზეთებში.

მუხლი 27. საუბნო საარჩევნო კომისიების უფლებამოსილებანი

საუბნო საარჩევნო კომისია:

1) ადგენს უბნის მიხედვით ამომრჩეველთა სიებს;

2) ამომრჩევლებს აცნობს ამომრჩეველთა სიებს, იღებს და იხილავს განცხადებებს სიებში უსწორობათა შესახებ და წყვეტს მათში სათანადო ცვლილებათა შეტანის საკითხს;

3) ამომრჩევლებს აძლევს ამომრჩევლის ბარათსა და მოთხოვნისას — ხმის მიცემის უფლების მოწმობას;

4) აუწყებს მოსახლეობას საუბნო საარჩევნო კომისიის ადგილსამყოფელს და მისი მუშაობის დროს, აგრეთვე არჩევნების დღესა და ხმის მისაცემ ადგილს;

5) უზრუნველყოფს ხმის მისაცემად შენობის, საარჩევნო ყუთებისა და კაბინების, საინფორმაციო სტენდების მომზადებას;

6) ორგანიზაციას უწევს საარჩევნო უბანში ხმის მიცემას არჩევნების დღეს;

7) ადგენს საარჩევნო უბანში არჩევნებში მონაწილეთა და ხმის მიცემის მონაწილეთა რიცხვს, დეპუტატობის ყოველი კანდიდატისა და კანდიდატთა ყოველი სიისთვის მიცემული ხმების რაოდენობას;

8) განიხილავს განცხადებებსა და საჩივრებს არჩევნების მომზადებისა და კენჭისყრის ორგანიზაციის საკითხებზე და იღებს სათანადო გადაწყვეტილებებს;

9) ახორციელებს სხვა უფლებამოსილებებს ამ კანონის შესაბამისად.

მუხლი 28. საარჩევნო კომისიების წევრების დანიშვნისა და წევრებად წარდგენის წესი

საარჩევნო კომისიის წევრის წარდგენის (დანიშვნის) უფლების მქონე ყოველ პარტიას, ორგანიზაციას, საწარმოს, დაწესებულებას შეუძლია თითოეულ საარჩევნო კომისიაში წარადგინოს (დანიშნოს) მხოლოდ ერთი წევრი.

საარჩევნო კომისიების წევრებად თავისი წარმომადგენლების წარდგენის (დანიშვნის) უფლება აქვთ საქართველოს სახალხო დეპუტატთა საბჭოების პრეზიდიუმებს ან აღმასრულებელ კომიტეტებს, პარტიის რესპუბლიკურ ხელმძღვანელ ორგანოს ან პარტიის ხელმძღვანელ პირს, საარჩევნო ბლოკში გაერთიანებული პარტიების ხელმძღვანელ პირებს ერთობლივი განცხადებით.

საარჩევნო კომისიების წევრებად თავისი წარმომადგენლების წარდგენის უფლება აქვთ:

1) საზოგადოებრივი ორგანიზაციისა და მოძრაობის რესპუბლიკურ ხელმძღვანელ ორგანოს — ყველა საარჩევნო კომისიაში, რეგიონულ ხელმძღვანელ ორგანოებს — შესაბამის საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიებში, შესაბამის საარჩევნო ოლქის ტერიტორიაზე მოქმედი პირველადი ჯგუფების კრებებს — საუბნო საარჩევნო კომისიებში. დასახელებული ორგანოები წარმომადგენლებს ასახელებენ სხდომებზე (კრებებზე, კონფერენციებზე). თუ ერთსა და იმავე კომისიაში თავისი წარმომადგენელი წარადგინა ერთზე მეტმა ორგანომ, უპირატესობა ეძლევა ზემდგომი ორგანოს წარმომადგენელს;

2) საარჩევნო ოლქში განლაგებული შრომითი კოლექტივებისა და საშუალო სპეციალური და უმაღლესი სასწავლებლების კოლექტივების კრებებს (კონფერენციებს) — საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიებში;

3) ამომრჩევლებს შესაბამის საარჩევნო კომისიაში განცხადების წარდგენის გზით — საოლქო საარჩევნო კომისიაში, თუ განცხადების ხელს აწერს შესაბამის საარჩევნო ოლქში მცხოვრები სულ ცოტა 100 ამომრჩეველი და საუბნო საარჩევნო კომისიაში, თუ განცხადებას ხელს აწერს შესაბამის საარჩევნო ოლქში მცხოვრები სულ ცოტა ოცი ამომრჩეველი.

საარჩევნო კომისიის წევრად წარდგენისას (დანიშვნისას) ამ კანონით განსაზღვრულ ვადებში სათანადო ორგანოს უნდა წარედგინოს სახალხო დეპუტატთა საბჭოს პრეზიდიუმის ან აღმასრულებელი კომიტეტის, პარტიის რესპუბლიკური ხელმძღვანელი ორგანოს ან ხელმძღვანელი პირის, საარჩევნო ბლოკში გაერთიანებული პარტიების ხელმძღვანელ პირთა ერთობლივი განცხადება ან:

ა) კრების (სხდომის, კონფერენციის) ოქმის ამონაწერი. ოქმის ამონაწერში (განცხადებაში) მითითებული უნდა იყოს წარდგენი ორგანოს დასახელება, მისამართი და ტელეფონის ნომერი, ორგანოს (კოლექტივის) წევრთა რაოდენობა, კრების (სხდომის, კონფერენციის) მონაწილეთა რაოდენობა, კენჭისყრის შედეგი, გადაწყვეტილების მიღების თარიღი, კომისიის წევრად წარდგენილი (დანიშნული) პირის გვარი, სახელი, მამის სახელი, დაბადების თარიღი, პარტიულობა, თანამდებობა (საქმიანობა), სამუშაო ადგილის დასახელება, მისამართი და ტელეფონის ნომერი, ბინის მისამართი და ტელეფონის ნომერი. ოქმი დამოწმებული უნდა იყოს კრების (სხდომის, კონფერენციის) თავმჯდომარისა და მდივნის ხელმოწერებით;

ბ) ამ მუხლის მე-3 ნაწილის მე-3 პუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევაში — განცხადება, რომელშიც მითითებული უნდა იყოს კომისიის წევრად წარდგენილი პირის იგივე მონაცემები, რაც ზემოთაა ჩამოთვლილი; განცხადების მხარდამჭერ ამომრჩეველთა გვარი, სახელი, მამის სახელი, დაბადების თარიღი, პასპორტის სერია და ნომერი, ბინის მისამართი, ხელმოწერის თარიღი, ხელმოწერა; წარდგენის ინიციატორთა იგივე მონაცემები და ტელეფონის ნომრები.

განცხადების წარმდგენს ეძლევა დათარიღებული ცნობა განცხადების მიღების შესახებ.

მუხლი 29. კრების, სხდომის, კონფერენციის, ყრილობის მოწვევისა და ჩატარების წესი

სახალხო დეპუტატთა საბჭოების, მათი პრეზიდიუმების, აღმასრულებელი კომიტეტების, პოლიტიკური პარტიების, საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და მოძრაობების სხდომების (კონფერენციების, ყრილობების) მოწვევისა და ჩატარების წესები განისაზღვრება მათი საქმიანობის მარეგულირებელი ნორმატიული აქტებით.

შრომითს კოლექტივებში, საშუალო სპეციალურ და უმაღლეს სასწავლებელთა კოლექტივებში კრებებს (კონფერენციებს) იწვევენ მათი საბჭოები, პროფკავშირთა კომიტეტები (ბიუროები) აღძრისტრაციასთან ერთად საკუთარი ინიციატივით ან კოლექტივის წევრთა ერთი მეხუთედის მოთხოვნით. კრება უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება კოლექტივის წევრთა ნახევარზე მეტი; კონფერენცია უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება არჩეულ დელეგატთა არანაკლებ ორი მესამედისა. კრების (კონფერენციის) მუშაობაში მონაწილეობას მისი წევრები ადასტურებენ რეგისტრაციის ფურცელზე ხელმოწერით, რომელიც დამოწმებული უნდა იყოს კრების (კონფერენციის) თავმჯდომარისა და მდივნის მიერ. საარჩევნო კომისიის წევრად შეიძლება დასახელდეს ნებისმიერი ამომრჩეველი, ოღონდ აუცილებელია მისი თანხმობა. პიროვნება წარდგენილად ითვლება, თუ მას ხმას მისცემს კრების რეგისტრირებულ მონაწილეთა (კონფერენციის საერთო შემადგენლობის) ნახევარზე მეტი. კონფერენციის დელეგატების არჩევისას წარმომადგენლობის ნორმას ადგენს კონფერენციის მომწვევი ორგანო.

კრების, სხდომის, კონფერენციის, ყრილობის ოქმი უნდა ინახებოდეს უზენაესი საბჭოს სამანდატო კომისიის მიერ დეპუტატების უფლებამოსილების დამტკიცებამდე.

მუხლი 30. საარჩევნო კომისიების შემადგენლობის შეცვლის წესი

საარჩევნო კომისიის ნებისმიერი წევრი თავისუფლდება კომისიაში თავისი მოვალეობის შესრულებისაგან კომისიის მიერ;

ა) ამ კანონის მე-19 მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრულ კანონიერ საფუძველზე;

ბ) გადადგომის შემთხვევაში;

გ) გაწვევის ან უფლებამოსილების ჩამორთმევის შემთხვევაში.

კომისიის წევრის გაწვევის უფლება აქვს მას, ვინც წარადგინა ან დანიშნა იგი კომისიის წევრად.

კომისიის წევრისთვის უფლებამოსილების ჩამორთმევის უფლება აქვს ზემდგომ საარჩევნო კომისიას (ცენტრალური საარჩევნო კომისიის წევრისთვის კი თვით ამ კომისიას) წევრის მიერ საარჩევნო კანონის დარღვევისას ან თავისი მოვალეობის სისტემატური უგულებელყოფისას. უფლებამოსილების ჩამორთმევის საკითხი წყდება კომისიის სხდომაზე ფარული კენჭისყრით მისი სრული შემადგენლობის ხმათა უმრავლესობით.

ამ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში კომისიის წევრის განთავისუფლებისას თავისი მოვალეობის შესრულებისაგან ან მისი გარდაცვალებისას, თუ იგი იყო არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიის ან საარჩევნო ბლოკის წარმომადგენელი, ამ პარტიას ან საარჩევნო ბლოკს ორი კვირის განმავლობაში შეუძლია დანიშნოს კომისიის ახალი წევრი. სხვა შემთხვევებში კომისიის ახალი წევრი იმავე ვადაში შეუძლია დანიშნოს კომისიის შემქმნელმა ორგანომ ამ კანონით დადგენილი წესით.

მუხლი 31. საარჩევნო კომისიებისათვის ხელშეწყობა მათი უფლებამოსილებების განხორციელებაში

საარჩევნო კომისიების უფლებამოსილებათა ფარგლებში მათ მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულება სავალდებულოა ყველა სახელმწიფო, პარტიული და საზოგადოებრივი ორგანოს, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების, საწარმოების, დაწესებულებათა-ორგანიზაციების, თანამდებობის პირებისთვის. ისინი ვალდებულნი არიან ხელი შეუწყონ საარჩევნო კომისიებს მუშაობაში, მიაწოდონ მათთვის საჭირო ცნობები და მასალები.

საარჩევნო კომისიებს უფლება აქვთ არჩევნების მომზადებასა და ჩატარებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე მიმართონ სახელმწიფო, პარტ

საქართველოს უზენაესი საბჭოს არჩევნების შესახებ

(გაგრძელება)

შეიძლება წარდგენილ იქნეს მხოლოდ ის პირი, რომელიც შეყვანილია შესაბამისი პარტიის (საარჩევნო ბლოკის) რეგისტრირებულ პარტიულ სიაში. ერთი და იმავე პირისგნების კანდიდატად წარდგენა შეიძლება მხოლოდ ერთ ოლქში. დეპუტატობის კანდიდატთა შერჩევის წესს განსაზღვრავენ თავად პარტიები და საარჩევნო ბლოკები. დეპუტატობის კანდიდატის წარდგენის მიზნით პარტიამ განცხადებით უნდა მიმართოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას. განცხადებაში მითითებული უნდა იყოს დეპუტატობის კანდიდატის გვარი, სახელი, მამის სახელი, დაბადების თარიღი, პროფესია, თანამდებობა (საქმიანობა), სამუშაო და საცხოვრებელი ადგილი, პარტიულობა და საარჩევნო ოლქის ნომერი, რომელშიც იგი წარდგენილია.

ამომრჩეველთა ჯგუფს უფლება აქვს საარჩევნო ოლქში დეპუტატობის კანდიდატად წარადგინოს ნებისმიერი პირი, რომელიც აკმაყოფილებს ამ კანონის მე-2 მუხლის მოთხოვნებს, თუ მას მხარს უჭერს ამ ოლქის სულ ცოტა 500 ამომრჩეველი. კანდიდატთა წარდგენა იწყება არჩევნებამდე 42-ე დღეს და მთავრდება 33 დღით ადრე. ამ მიზნით ამომრჩეველთა ჯგუფმა სათანადო განცხადებით უნდა მიმართოს საოლქო საარჩევნო კომისიას არჩევნებამდე არა უგვიანეს 38 დღისა, რის შემდეგაც მას უფლება აქვს შეაგროვოს მხარდამჭერთა ხელმოწერები. განცხადებაში მითითებული უნდა იყოს დეპუტატობის კანდიდატის გვარი, სახელი, მამის სახელი, დაბადების თარიღი, პროფესია, თანამდებობა (საქმიანობა), სამუშაო და საცხოვრებელი ადგილი, პარტიულობა, ამომრჩეველთა ჯგუფის წარმომადგენლის ვინაობა, მისამართი და ტელეფონის ნომერი.

მუხლი 38. დეპუტატობის დამოუკიდებელი კანდიდატების მხარდამჭერთა სიები

საარჩევნო ოლქში ამომრჩეველთა ჯგუფის მიერ წარდგენილ დეპუტატობის კანდიდატს მხარს უნდა უჭერდეს ამ საარჩევნო ოლქის სულ ცოტა 500 ამომრჩეველი, რომელთაც თავისი მხარდაჭერა ხელმოწერით უნდა გამოხატონ. დეპუტატობის დამოუკიდებელი კანდიდატის მხარდამჭერთა სია საოლქო საარჩევნო კომისიას უნდა წარედგინოს არჩევნებამდე არა უგვიანეს 33 დღისა.

მხარდამჭერ ამომრჩეველთა ხელმოწერებით შევსებული ყოველი ფურცლის თავში უნდა იწეროს დეპუტატობის დამოუკიდებელი კანდიდატის ვინაობა და მისი მხარდაჭერის ტექსტი. ყოველი ხელმოწერის გასწერივ მითითებული უნდა იყოს ხელმოწერის გვარი, სახელი, მამის სახელი, დაბადების თარიღი, მისამართი, პასპორტის სერია და ნომერი, ხელმოწერის თარიღი. ხელმოწერებისათვის შეიძლება ფურცლის ორივე მხარის გამოყენება. ხელმოწერები გადანომრილი უნდა იყოს. ფურცელს ხელს უნდა აწერდეს ხელმოწერების შეგროვებაზე პასუხისმგებელი პირი და მითითებული უნდა იყოს მისი მისამართი და ტელეფონის ნომერი.

ერთ ამომრჩეველს უფლება აქვს ხელი მოაწეროს თავის საარჩევნო ოლქში მხოლოდ ერთი კანდიდატის მხარდასაჭერად.

საარჩევნო კომისიებს უფლება აქვთ შეამოწმონ ხელმოწერების ნამდვილობა. თუ ერთი და იგივე ამომრჩეველი მხარს დაუჭერს თავის ოლქში ერთზე მეტ კანდიდატს, უფრო გვიან შესრულებული ხელმოწერები ბათილად ჩაითვლება. ბათილად ჩაითვლება აგრეთვე გაყალბებული და ძალდატანებით შესრულებული ხელმოწერები, თუ ამის შესახებ წერილობით განაცხადა ხელმომწერმა ამომრჩეველმა. თუ აღნიშნულ მიზეზთა გამო ხელმოწერათა რაოდენობა აუცილებელზე ნაკლები აღმოჩნდა, ამომრჩეველთა ჯგუფს წინადადება ეძლევა ხუთი დღის ვადაში შეავსოს მხარდამჭერთა სია. ამ პირობის შეუსრულებლობის შემთხვევაში დამოუკიდებელი კანდიდატის რეგისტრაცია არ მოხდება. ხელმოწერებზე პრეტენზია საოლქო საარჩევნო კომისიის მიერ მიიღება მისთვის მხარდამჭერთა სიის წარდგენიდან არა უგვიანეს მე-5 დღისა.

მხარდამჭერთა სიების გაცნობის უფლება აქვთ მხოლოდ საარჩევნო კომისიების წევრებსა და, საარჩელის შეტანის შემთხვევაში, სასამართლო ორგანოებს.

არჩევნებამდე 20 დღით ადრე მხარდამჭერთა სიები ნადგურდება.

მუხლი 39. პარტიული სიებისა და ოლქებში წარდგენილი დეპუტატობის კანდიდატების რეგისტრაცია

პარტიულ სიას რეგისტრაციაში ატარებს ცენტრალური საარჩევნო კომისია მისთვის სიის წარდგენიდან არა უგვიანეს მე-5 დღისა.

ოლქებში წარდგენილ კანდიდატებს რეგისტრაციაში ატარებენ შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისიები: დამოუკიდებელ კანდიდატებს — მათი წარდგენიდან არა უადრეს მე-5 და არა უგვიანეს მე-10 დღისა, პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების კანდიდატებს — მათი წარდგენიდან არა უგვიანეს მე-3 დღისა.

პარტიული სიისა და დეპუტატობის კანდიდატთა რეგისტრაციის შემდეგ 3 დღის ვადაში შესაბამისი საარჩევნო კომისიები პარტიის (საარჩევნო ბლოკის) წარმომადგენელს ან დეპუტატობის კანდიდატებს გადასცემენ დეპუტატობის კანდიდატთა მოწმობებს. იმავე ვადაში ცენტრალური საარჩევნო კომისია საოლქო საარჩევნო კომისიებს გადასცემს საჭირო მონაცემებს მათ ოლქებში პარტიების (საარჩევნო ბლოკების) მიერ წარდგენილი დეპუტატობის კანდიდატების შესახებ.

პარტიული სიის რეგისტრაციის შესახებ გადაწყვეტილება მიიღება, თუ არის შემდეგი საბუთები: პარტიის ხელმძღვანელი პირის (საარჩევნო ბლოკში შემავალ პარტიათა ხელმძღვანელი პირების) მიერ ხელმოწერილი განცხადება, კანდიდატთა სია, ყოველი კანდიდატის განცხადება იმის შესახებ, რომ იგი თანახმაა კენჭი იყაროს მოცემული სიით.

საარჩევნო ოლქში პერსონალურად წარდგენილ დეპუტატობის კანდიდატთა რეგისტრაციის შესახებ გადაწყვეტილება მიიღება, თუ არის შემდეგი საბუთები: პარტიის ხელმძღვანელი პირის (საარჩევნო ბლოკში შემავალ პარტიათა ხელმძღვანელი პირების) წარდგინება და დეპუტატობის კანდიდატის განცხადება იმის შესახებ, რომ იგი თანახმაა კენჭი იყაროს მოცემულ საარჩევნო ოლქში, დეპუტატობის დამოუკიდებელი კანდიდატისათვის კი მისი თანხმობა კენჭისყრაზე, ამომრჩეველთა ჯგუფის განცხადება და მის მხარდამჭერთა სია.

ამ კანონის მე-9 მუხლში ჩამოთვლილმა პირებმა დეპუტატობის კანდიდატად მათი წარდგენისას თავიანთი განცხადებებში უნდა აღნიშნონ, რომ გათავისუფლებენ დაკავებულ თანამდებობას საქართველოს უზენაესი საბჭოს წევრად მათი არჩევის შემთხვევაში. ამ კანონის მე-2 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად დეპუტატობის კანდიდატები წარდგენისას თავიანთ განცხადებაში აღნიშნავენ, თუ რომელი საბჭოს წევრობაზე იტყვიან უარს საქართველოს უზენაესი საბჭოს წევრად არჩევის შემთხვევაში.

ზემოთ ჩამოთვლილი საბუთების წარმდგენს საარჩევნო კომისიები აძლევენ ცნობას, რომელშიც მითითებული უნდა იყოს საბუთების მიღების თარიღი და დრო.

თუ წარდგენილი საბუთები არ აკმაყოფილებს ამ კანონის მოთხოვნას, კომისია საბუთების მიღებიდან 5 დღის ვადაში აცნობებს ამის შესახებ საბუთების წარმდგენთ ნაკლოვანებათა გასასწორებლად. გასწორებული საბუთები კომისიას შეიძლება წარედგინოს არჩევნებამდე არა უგვიანეს 25 დღისა.

დაუშვებელია ერთი და იმავე პიროვნებამ კენჭი იყაროს სხვადასხვა პარტიული სიით ან პარტიული სიით და იმავდროულად, როგორც დამოუკიდებელმა კანდიდატმა, ანდა ერთზე მეტ საარჩევნო ოლქში. თუ პიროვნებამ თანხმობა მისცა ერთზე მეტ პარტიულ სიაში თავის შეყვანაზე, ან პარტიულ სიაში შეყვანასა და კენჭისყრაზე, როგორც დამოუკიდებელმა კანდიდატმა, ანდა ერთზე მეტ საარჩევნო ოლქში კენჭისყრაზე, მისი კანდიდატურა ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ არჩევნებიდან მოიხსნება.

პარტიული სიები და დეპუტატობის კანდიდატების გვარები ინიმრება შესაბამის საარჩევნო კომისიათა მიერ წარდგენის რიგის მიხედვით და ქვეყნდება გაზეთებში რეგისტრაციის დამთავრებიდან 5 დღის ვადაში. ამავე ვადაში ქვეყნდება იმ პარტიათა სია, რომელთაც უარი ეთქვათ პარტიული სიების რეგისტრაციაზე. აგრეთვე უარის თქმის მიზეზები.

მუხლი 40. საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატობის კანდიდატად წარდგენის შესახებ გადაწყვეტილების გაუქმება, დეპუტატობის კანდიდატის მიერ თავისი კანდიდატურის მოხსნა

პარტიას, საარჩევნო ბლოკს უფლება აქვს არჩევნებამდე ნებისმიერ დროს გააუქმოს თავისი გადაწყვეტილება დეპუტატობის კანდიდატის წარდგენის შესახებ. მისი კანდიდატურა სიიდან ამოიღება ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ პარტიის ხელმძღვანელი პირის (საარჩევნო ბლოკში გაერთიანებული ყველა პარტიის ხელმძღვანელ პირთა) მიერ ხელმოწერილი განცხადების საფუძველზე. ამ შემთხვევაში მისი კანდიდატურა მოიხსნება ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქშიც. დეპუტატობის კანდიდატის კანდიდატურა შეიძლება მოიხსნას ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქშიც ასეთივე განცხადების საფუძველზე, მაგრამ დატოვებულ იქნეს პარტიულ სიაში.

დეპუტატობის კანდიდატს არჩევნებამდე ნებისმიერ დროს შეუძლია მოხსნას თავისი კანდიდატურა, რისთვისაც სათანადო განცხადებით უნდა მიმართოს ცენტრალურ (საოლქო) საარჩევნო კომისიას. თუ იგი თავის კანდიდატურას ხსნის კანდიდატთა სიაში, უქმდება პარტიის (საარჩევნო ბლოკის) მიერ მისი წარდგენა საარჩევნო ოლქში. თუ კანდიდატი თავის კანდიდატურას ხსნის საარჩევნო ოლქში, იგი შეიძლება დარჩეს პარტიის (საარჩევნო ბლოკის) კანდიდატთა სიაში.

იმ შემთხვევაში, თუ კანდიდატურის მოხსნის შემდეგ პარტიულ სიაში ასოცდახუთ კანდიდატზე ნაკლები დარჩა, პარტიული სია არჩევნებიდან მოიხსნება.

ინფორმაციას ზემოთ აღნიშნულის შესახებ ცენტრალური საარჩევნო კომისია აქვეყნებს განცხადების მიღებიდან სამი დღის ვადაში. ხოლო თუ არჩევნებამდე 4 დღეზე ნაკლებია დარჩენილი, — დაუყოვნებლივ.

მუხლი 41. საარჩევნო ბიულეტენები

მზადდება ორი სხვადასხვა ფერის საარჩევნო ბიულეტენი. ერთში შეაქვთ პარტიათა და საარჩევნო ბლოკთა დასახელება მათ მიერ ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში პარტიული სიების წარდგენის რიგის მიხედვით. პარტიის (საარჩევნო ბლოკის) კანდიდატთა სიის მოსმენის შემთხვევაში კანდიდატთა სხვა სიების რიგითი ნომრები, რომლებიც მათ მიიღეს სიების რეგისტრაციის დროს, უცვლელი რჩება. საარჩევნო ბლოკის დასახელებასთან ერთად ჩამოთვლილი უნდა იყოს ამ ბლოკში გაერთიანებულ პარტიათა დასახელებები. მეორეში შეაქვთ დეპუტატობის კანდიდატთა გვარი, სახელი, მამის სახელი, დაბადების წელი, პროფესია, თანამდებობა (საქმიანობა), სამუშაო ადგილი, პარტიულობა, პარტიის (საარჩევნო ბლოკის) დასახელება, რომელმაც წარადგინა დეპუტატობის კანდიდატი (თუ დეპუტატობის კანდიდატი ამომრჩეველთა ჯგუფის განცხადების საფუძველზეა წარდგენილი, უნდა დაიწეროს „დამოუკიდებელი“) იმ თანამიმდევრობით, რომლითაც მოხდა მათი წარდგენა შესაბამისი საარჩევნო კომისიებისთვის.

საარჩევნო ბიულეტენებს ბეჭდავენ ცენტრალური და საოლქო საარჩევნო კომისიები ქართულ ენასა და აფხაზურ ენაზე (აფხაზეთის ტერიტორიაზე), აგრეთვე, საჭიროების შემთხვევაში, საარჩევნო ოლქის მოსახლეობის რომელიმე ნაწილისათვის გასაგებ სხვა ენაზეც.

საარჩევნო ბიულეტენები ზუსტ აღრიცხვას ექვემდებარება. ცენტრალური და საოლქო საარჩევნო კომისიები უზრუნველყოფენ შესაბამისად საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიებისთვის ბიულეტენების გადაცემას არჩევნებამდე არა უგვიანეს 5 დღისა. ყოველ საოლქო საარჩევნო კომისიას უნდა გადაეცეს შესაბამის საარჩევნო ოლქში ამომრჩეველთა რაოდენობაზე დაახლოებით 10 პროცენტით მეტი ბიულეტენი. ბიულეტენების მიღებას კომისიის თავმჯდომარე, მისი მოადგილე ან მდივანი ხელმოწერით ადასტურებენ.

VII. საქართველოს უზენაესი საბჭოს არჩევნებში მონაწილე პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების, დეპუტატობის კანდიდატების საქმიანობის გარანტიები

მუხლი 42. დეპუტატობის კანდიდატის უფლება გამოვიდეს კრებებზე, ისარგებლოს მასობრივი ინფორმაციის საშუალებით, მიიღოს ინფორმაცია

დეპუტატობის კანდიდატები თანასწორი უფლებით მონაწილეობენ წინასაარჩევნო კამპანიაში დეპუტატობის კანდიდატად რეგისტრაციის მომენტიდან.

დეპუტატობის კანდიდატებს უფლება აქვთ გამოვიდნენ კრებებზე, თათბირებზე, სხდომებზე, მიტინგებზე, პრესაში, ტელევიზიითა და რადიოთი.

სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანოები, საწარმოთა, დაწესებულება-ორგანიზაციათა ხელმძღვანელები, მოსახლეობის საზოგადოებრივი თვითმოქმედების ორგანოებ მოვალენი არიან ხელს უწყობდნენ დეპუტატობის კანდიდატებს ამომრჩეველებთან შეხვედრების ორგანიზაციაში, საჭირო საცნობარო და საინფორმაციო მასალების მიღებაში.

მუხლი 43. საქართველოს უზენაესი საბჭოს არჩევნებში მონაწილე პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების, დამოუკიდებელი კანდიდატების წინასაარჩევნო პროგრამები

პარტიის (საარჩევნო ბლოკის) დეპუტატობის კანდიდატს უფლება აქვს საჯაროდ გამოვიდეს თავისი პარტიის (საარჩევნო ბლოკის), დამოუკიდებელ კანდიდატს კი თავისი მომავალი საქმიანობის პროგრამით. პარტიის (საარჩევნო ბლოკის), დამოუკიდებელი კანდიდატის პროგრამა არ უნდა შეიცავდეს ომის პროპაგანდას, არსებული სახელმწიფო და საზოგადოებრივი წყობილების ძალმომრეობით შეცვლის ან დამხობის, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევის, ეროვნული სიძულვილისა და მტრობის მოწოდებას, არ უნდა აღვივებდეს რელიგიურ შუღლს.

ცენტრალური და საოლქო საარჩევნო კომისიები უზრუნველყოფენ პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების დამოუკიდებელი კანდიდატების წინასაარჩევნო პროგრამების გამოქვეყნებას რესპუბლიკურ და ადგილობრივ გაზეთებში პარტიული სიებისა და დამოუკიდებელი კანდიდატების რეგისტრაციიდან 10 დღის განმავლობაში.

მუხლი 44. საქართველოს უზენაესი საბჭოს არჩევნებში მონაწილე პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების, დეპუტატობის დამოუკიდებელი კანდიდატების ნდობით აღჭურვილი პირნი

ყოველ პარტიისა და საარჩევნო ბლოკს, რომლებმაც წარადგინეს პარტიული სიები, ყოველ საარჩევნო ოლქში, ხოლო დეპუტატობის დამოუკიდებელ კანდიდატს — თავის საარჩევნო ოლქში შეუძლია იყოლიოს ათ-ათი ნდობით აღჭურვილი პირი, რომლებიც წარმართავენ პარტიის (საარჩევნო ბლოკის), დეპუტატობის კანდიდატის წინასაარჩევნო კამპანიას შესაბამის საარჩევნო ოლქში, ეწევიან აგიტაციას მის სასარგებლოდ, წარმოადგენენ პარტიის (საარჩევნო ბლოკის), დეპუტატობის კანდიდატის ინტერესებს სახელმწიფო და საზოგადოებრივ ორგანოებთან, ამომრჩევლებთან ურთიერთობაში, აგრეთვე საარჩევნო კომისიებში.

პარტია (საარჩევნო ბლოკი), დეპუტატობის დამოუკიდებელი კანდიდატი ირჩევენ ნდობით აღჭურვილ პირებს და კანდიდატისა და პარტიული სიის რეგისტრირების შემდეგ აცნობებენ მათ შესახებ საოლქო საარჩევნო კომისიებს. განცხადებაში მითითებული უნდა იყოს ნდობით აღჭურვილი პირის გვარი, სახელი, მამის სახელი, სამსახურისა და ბინის მისამართები და ტელეფონის ნომრები. საოლქო საარჩევნო კომისია განცხადების წარდგენიდან სამი დღის ვადაში რეგისტრაციაში ატარებს ნდობით აღჭურვილ პირებს და აძლევს მათ სათანადო მოწმობებს.

პარტიას (საარჩევნო ბლოკს), დეპუტატობის დამოუკიდებელ კანდიდატს არჩევნებამდე ნებისმიერ დროს შეუძლია შეწყვიტოს თავისი ნდობით აღჭურვილი პირის უფლებამოსილება და შეცვალოს იგი, აცნობებს რა ამის შესახებ საოლქო საარჩევნო კომისიას. ნდობით აღჭურვილმა პირმა არჩევნებამდე ნებისმიერ დროს შეიძლება მოიხსნას უფლებამოსილება.

ნდობით აღჭურვილი პირები დეპუტატობის დამოუკიდებელი კანდიდატის, პარტიის ხელმძღვანელი პირის (საარჩევნო ბლოკის ხელმძღვანელ პირთა) თხოვნით გათავისუფლდებიან წინასაარჩევნო კამპანიის ვადით საწარმოო და სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისაგან. ამასთან, ყოველ საარჩევნო ოლქში თითო ნდობით აღჭურვილ პირს შეუნარჩუნდება საშუალო ხელფასი არჩევნების ჩასტარებლად გამოყოფილი სახსრების ხარჯზე. ხელფასი მას მიეცემა სამუშაო ადგილზე, რაც ფორმდება საწარმოს, დაწესებულების, ორგანიზაციის ხელმძღვანელის სათანადო ბრძანებით. წინასაარჩევნო კამპანიის დამთავრების შემდეგ სათანადო ანგარიში გასაღდებლად წარედგინება შესაბამისად ცენტრალურსა და საოლქო საარჩევნო კომისიას.

რეგისტრირების შემდეგ დეპუტატობის კანდიდატი არ შეიძლება გაიწვიონ ნამდვილ სამხედრო სამსახურში, სამხედრო შეკრებებზე ან შრომით სამსახურში. თუ იგი სამხედრო შეკრებაზე ან შრომით სამსახურშია, სამსახური შეწყდება არჩევნების დღის მომდევნო დღემდე. არჩეული დეპუტატი თავისუფლდება სამხედრო შეკრებისა და შრომითი სამსახურისაგან თავისი უფლებამოსილების ვადის განმავლობაში.

მუხლი 46. დეპუტატობის კანდიდატთა უფასო მგზავრობის უფლება

დეპუტატობის კანდიდატს რეგისტრაციაში გატარების შემდეგ აქვს ყველა სახეობის სამგზავრო ტრანსპორტით (ტაქსის გარდა) უფასო მგზავრობის უფლება რესპუბლიკის ფარგლებში.

მუხლი 47. დეპუტატობის კანდიდატის ხელშეუხებლობა

დეპუტატობის კანდიდატი არ შეიძლება მისცენ სისხლის სამართლის პასუხისგებაში, დააპატიმრონ ან დაადონ ადმინისტრაციული სახდელი სასამართლო წესით, თუ არ იქნა ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თანხმობა.

მუხლი 48. წინასაარჩევნო აგიტაცია

საქართველოს მოქალაქეებს, პარტიებს, საზოგადოებრივ ორგანიზაციებსა და მოძრაობებს, შრომით კოლექტივებს, საშუალო სპეციალურ და უმაღლეს სასწავლებელთა კოლექტივებს, ნდობით აღჭურვილ პირებს გარანტიერული აქვთ შესაძლებლობა თავისუფლად და ყოველმხრივ განიხილონ არჩევნებში მონაწილე პარტიების, საარჩევნო ბლოკების, დეპუტატობის კანდიდატების საარჩევნო პროგრამები, დეპუტატობის კანდიდატების პოლიტიკური, საქმიანი და პირადი თვისებები, გასწიონ აგიტაცია პარტიის, საარჩევნო ბლოკის, დეპუტატობის კანდიდატის მხარდასაჭერად ან საწინააღმდეგოდ კრებებზე, მიტინგებზე, პრესაში, ტელევიზიით, რადიოთი, რისთვისაც მათ საარჩევნო კომისიების მიერ გამოეყოფათ კრებებისა და მიტინგებისათვის შენობები და ადგილები.

არჩევნებში მონაწილე პარტიები, საარჩევნო ბლოკები და დეპუტატობის კანდიდატები აწყობენ შეხვედრებს თავიანთ ამომრჩეველებთან კრებებზე ან ამომრჩეველთათვის სხვა მოსახერხებელი ფორმით. საარჩევნო კომისია შესაბამისი სახალხო დეპუტატთა საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტთან, საზოგადოებრივ ორგანიზაციებსა და მოძრაობებთან ერთად მოვალეა ხელი შეუწყოს ასეთი შეხვედრების გამართვას, დროულად გამოაცხადოს მათი მოწყობის დრო და ადგილი.

შესაბამის საარჩევნო კომისიაში რეგისტრაციის დღიდან პარტიებს, საარჩევნო ბლოკებს, დეპუტატობის კანდიდატებს უფლება აქვთ დაამზადონ წინასაარჩევნო მოწოდებები, განცხადებები, წარწერები, ფურცლები, ფოტომასალები და ა. შ. (ტექსტში შემდგომ — „პლაკატები“). პლაკატი წარმოადგენს ბეჭდვით ნაწარმს, რომლის დამზადებისთვისაც არ არის საჭირო საგანგებო ნებართვა. სხვა მხრივ, პლაკატებზე ვრცელდება ის ნორმები, რომლებიც რეგლამენტირებულია წინამდებარე კანონით.

ცენტრალური და საოლქო საარჩევნო კომისიები შესაბამის სახელმწიფო დაწესებულებებთან ერთად უზრუნველყოფენ დეპუტატობის კანდიდატებისათვის, პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკებისთვის საარჩევნო პროგრამებისა და დეპუტატობის კანდიდატების შესახებ მონაცემების შემცველი წინასაარჩევნო პლაკატების დაბეჭდვას არჩევნებამდე არა უგვიანეს 15 დღისა. შემდეგი ნორმით: ერთმანდატიან ოლქში წარდგენილი კანდიდატისთვის — თითო პლაკატი ყოველ 100 ამომრჩეველზე, ოღონდ არანაკლებ 500 ცალისა, პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკებისათვის — ერთი სახის 50.000 პლაკატი, რისთვისაც შესაბამის კომისიას, მის მიერ დადგენილ ვადებში, უნდა წარედგინოს პლაკატის ესკიზი და ტექსტი.

არჩევნებში მონაწილე პარტიების, საარჩევნო ბლოკების, დეპუტატობის კანდიდატების რეგისტრაციის დამთავრების დროისათვის ადგილობრივი საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტების მიერ, საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიებთან შეთანხმებით, თითოეული საარჩევნო უბნის ტერიტორიაზე უნდა გამოიყოს ხალხმრავალი, ადგილადმისადგომი ადგილები საარჩევნო პლაკატების განლაგებისათვის.

სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტების მიერ შეიძლება აიკრძალოს საარჩევნო პლაკატების გაკვრა ცალკეულ საზოგადოებრივ შენობებზე არქიტექტურისა და ქანდაკების ძეგლების დაცვის, მოძრაობის უსაფრთხოების მოსახრებებით. შინაგან საქმეთა სამინისტროს ორგანოები ვალდებული არიან აიღონ ასეთი პლაკატები.

აკრძალულია და შესაბამისად ისჯება საარჩევნო პლაკატების მოხსნა, ჩამოხევა, დაფარვა ან დაზიანება, თუ ეს პლაკატები განლაგებული არ არის აკრძალულ ადგილებში.

პლაკატები არ უნდა შეიცავდეს ომის პროპაგანდას, არსებული სახელმწიფო და საზოგადოებრივ წყობილების ძალმომრეობით შეცვლის ან დამხობის, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევის, ეროვნული სიძულვილისა და მტრობის მოწოდებას, არ უნდა აღვივებდეს რელიგიურ შუღლს, არ უნდა შეიცავდეს პიროვნების პატივისა და ღირსების შემლახველ მონაცემებს.

არჩევნების დღეს ყოველგვარი აგიტაცია, გარდა ხმის მისაცემი შენობის გარეთ აღრე გამოკრული საგიტაციო მასალისა, აკრძალულია.

მუხლი 49. მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების მონაწილეობა წინასაარჩევნო კამპანიაში

საარჩევნო კომისიებში რეგისტრირების დღიდან პარტიები, საარჩევნო ბლოკები, ერთისა და იმავე ოლქში წარდგენილი დეპუტატობის კანდიდატები თანაბარი უფლებებით სარგებლობენ მასობრივი ინფორმაციის სახელმწიფო საშუალებებით.

არჩევნებში მონაწილე პარტიას, საარჩევნო ბლოკს, უფლება აქვს არჩევნებამდე არა უგვიანეს 5 დღისა რესპუბლიკურ და ადგილობრივ პრესაში, ხოლო დამოუკიდებელ კანდიდატს — ადგილობრივ პრესაში, გამოაქვეყნოს თავისი წინასაარჩევნო პროგრამა, პლატფორმა, რისთვისაც შესაბამის გაზეთს უნდა მიაწოდოს ამ დოკუმენტების ტექსტები არჩევნებამდე არა უგვიანეს 10 დღისა. ამასთან, ამ დოკუმენტების გამოქვეყნებისას დაცული უნდა იყოს მათი წარდგენის რიგითობა.

არჩევნების მომზადებასა და ჩატარებასთან დაკავშირებით მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა მუშაობის წესს ადგენს ცენტრალური საარჩევნო კომისია.

არჩევნებამდე ბოლო 10 დღის განმავლობაში არჩევნებთან დაკავშირებული საზოგადოებრივი აზრის ყოველგვარი გამოკითხვის შედეგების გამოქვეყნება აკრძალულია.

VIII. ხმის მიცემის წესი და არჩევნების შედეგების დადგენა

მუხლი 50. ხმის მიცემის დრო და ადგილი

საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნების დროს ხმის მიცემა ეწყობა არჩევნების დღეს 7 საათიდან 20 საათამდე. საუბნო საარჩევნო კომისია ხმის მიცემის დროსა და ადგილს ამომრჩევლებს აცნობებს არჩევნებამდე არა უგვიანეს 5 დღისა.

ხმის მიცემის დროს დაუშვებელია ხმის მისაცემი შენობის ჩაკეტვა და ხმის მიცემის შეწყვეტა.

საავადმყოფოებსა და სხვა სტაციონარულ სამკურნალო დაწესებულებებში, არჩევნების დღეს ნაოსნობაში მყოფ გემებზე და ძღოლად მისადგომ ადგილებში შექმნილ საარჩევნო უბნებში საუბნო საარჩევნო კომისიის შეუძლია ხმის მიცემა დამთავრებულად გამოაცხადოს ნებისმიერ დროს, თუ ხმა მისცა სიაში შეტანილმა ყველა ამომრჩეველმა.

მუხლი 51. ხმის მიცემის მოწყობა

ხმის მიცემა ეწყობა სპეციალურად გამოყოფილ ისეთ შენობებში, რომლებიც არ არის ხმლოდ ერთი პარტიის საგანგლობაში. ამ შენობებში უნდა იყოს ფარული კენჭისყრისათვის მოწყობილი საკმაო რაოდენობით კაბინები ან ოთახები, განისაზღვროს საარჩევნო ბიულეტენების გაცემის ადგილები და დაიდგას საარჩევნო ყუთები. საარჩევნო ყუთები ისეთნაირად იდგმება, რომ ხმის მიმცემნი მათთან მისვლისას აუცილებლად გადიოდნენ ფარული კენჭისყრის კაბინებს ან ოთახებს. ხმის მისაცემ კაბინებში (ოთახებში) უნდა იყოს კალმისტრები. ხმის მისაცემ შენობებსა და ოთახებში გამოკრული უნდა იყოს პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების კანდიდატთა და შესაბამის საარჩევნო ოლქში პერსონალურად წარდგენილ კანდიდატთა სიები.

პასუხისმგებლობა ხმის მიცემის ორგანიზაციისათვის, ამომრჩეველთა ნების გამოვლინების საიდუმლოების უზრუნველყოფისათვის, შენობების მოწყობისა და იქ საჭირო წესრიგის დაცვისათვის ეკისრება საუბნო საარჩევნო კომისიას. ხმის მიცემის დღეს ხმის მისაცემ შენობასა და მის მიდამოებში წესრიგის დაცვაზე პასუხისმგებელია საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე. წესრიგის დაცვის მიზნით მის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულება ყველასათვის სავალდებულოა. ხმის მისაცემ შენობაში დაუშვებელია შეიარაღებულ პირთა შესვლა. მილიციის თანამშრომელი, რომელიც თავის მოვალეობას ასრულებს, ხმის მისაცემ შენობაში შეიძლება იმყოფებოდეს მხოლოდ კომისიის თავმჯდომარის ნებართვით. ამომრჩეველი ხმის მისაცემ შენობაში შეიძლება იმყოფებოდეს მხოლოდ ხმის მიცემისათვის აუცილებელი დროის განმავლობაში.

არჩევნების დღეს ხმის მიცემის დაწყებამდე საარჩევნო ყუთებს ამოწმებს და პლომბავს ან ლუქავს შესაბამისი საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე კომისიის ყველა წევრის თანდასწრებით, რის შემდეგაც ყუთებში უშვებენ საკონტროლო ფურცელს, რომელსაც ხელს უნდა აწერდნენ კომისიის წევრები და ხმის მისაცემად მისული პირველი ამომრჩეველი, მასზე უნდა აღინიშნოს ყუთში ფურცლის ჩაშვების დრო.

თითოეული ამომრჩეველი ხმას აძლევს პირადად, სხვა პირთა მაგვრად ხმის მიცემა დაუშვებელია. საარჩევნო ბიულეტენებს გასცემს საუბნო საარჩევნო კომისია ამომრჩეველთა სიის ან ხმის მიცემის უფლების მოწმობის საფუძველზე. პასპორტის ან პირადობის დამადასტურებელი სხვა საბუთისა და ამომრჩევლის ბარათის წარდგენისას. საარჩევნო ბიულეტენების მიღებას ამომრჩეველი ადასტურებს ამომრჩეველთა სიაში ხელმოწერით. ხმის მიცემის უფლების მოწმობები ერთვის ამომრჩეველთა დამატებით სიას.

მოქალაქენი, რომლებიც შეცდომით ვერ მოხვდნენ ამომრჩეველთა სიაში, პირადობისა და საცხოვრებელი ადგილის დამადასტურებელი საბუთის საფუძველზე შეჰყავთ ამომრჩეველთა დამატებით სიაში.

იმ შემთხვევაში, როცა ცალკეულ ამომრჩეველს ჯანმრთელობის მდგომარეობის ან სხვა მიზეზების გამო არ შეუძლიათ ხმის მისაცემ შენობაში მისვლა, საუბნო საარჩევნო კომისია მათი თხოვნით ავალებს კომისიის წევრებს მოაწყონ ხმის მიცემა ამომრჩეველთა ყოფნის ადგილას ამომრჩეველთა სიის დანართის საფუძველზე, რის შესახებაც ამომრჩეველთა სიაში კეთდება სათანადო აღნიშვნა. ამ შემთხვევაში ხმის მიცემის მოწყობაში მონაწილეობს კომისიის სულ ცოტა ორი წევრი. ხმის მიცემის ამგვარად ჩატარებისათვის გამოიყენება ერთი გადასატანი საარჩევნო ყუთი. ასეთივე წესით ეწყობა ხმის მიცემა იმ შემთხვევაშიც, როცა ამომრჩეველი თავისუფლების აღკვეთის ადგილას იმყოფება სასამართლოს განაჩენის გარეშე.

მუხლი 52. ხმის მიცემის ჩატარება

საარჩევნო ბიულეტენებს ამომრჩეველი ავსებს ფარული კენჭისყრის კაბინაში ან ოთახში. ბიულეტენების შევსებისას აკრძალულია ვინმეს დასწრება. ამომრჩეველს, რომელსაც არ შეუძლია დამოუკიდებლად შეავსოს ბიულეტენი, უფლება აქვს კაბინაში ან ოთახში სხვა პირი მიიწვიოს თავისი შეხედულებისაებრ, გარდა საარჩევნო კომისიის წევრისა, ნდობით აღჭურვილი პირისა და დეპუტატობის კანდიდატის (პარტიის, საარჩევნო ბლოკის) წარმომადგენლისა.

საქართველოს უზენაეს საბჭოში არჩევნების დროს ამომრჩეველი ერთ ბიულეტენში შემოხაზავს იმ პარტიის ან საარჩევნო ბლოკის ნომერს, რომელსაც აძლევს ხმას, ხოლო მეორეში — იმ დეპუტატობის კანდიდატის ნომერს, რომელსაც აძლევს ხმას.

შევსებულ ბიულეტენებს ამომრჩეველი უშვებს საარჩევნო ყუთში.

ხმის მისაცემი შენობა იკეტება 20 საათზე. ამ დროისათვის შენობაში მყოფ ამომრჩევლებს შეუძლიათ ხმის მიცემა.

მუხლი 53. ხმების დათვლა საარჩევნო უბანში

ხმების დათვლისას დაცული უნდა იყოს შემდეგი თანამიმდევრობა:

საქართველოს უზენაესი საბჭოს არჩევნების შესახებ

(დასასრული).

2) ოლქში არჩევნები ბათილად იქნა ცნობილი (თუ არჩევნები ბათილად არის ცნობილი ერთ ან რამდენიმე უბანში, ხელახალი ხმის მიცემა შეიძლება მოეწყოს მხოლოდ ამ უბნებში).

პირველ შემთხვევაში ხელახალი ხმის მიცემა ეწყობა არჩევნებიდან ორი კვირის შემდეგ და კენჭს იყრის ის ორი კანდიდატი, რომლებმაც პირველ ტურში მიიღეს ყველაზე მეტი ხმა. არჩეულად ითვლება ის კანდიდატი, რომელიც ხელახალი ხმის მიცემის დროს მეტ ხმას მიიღებს.

არჩევნების პირველ ტურში ან ხელახალი ხმის მიცემისას ორი ან რამდენიმე კანდიდატის მიერ ხმათა ტოლი რაოდენობის დაგროვების შემთხვევაში უპირატესობა ეძლევა ასაკით უფროს კანდიდატს.

მეორე შემთხვევაში ხელახალი ხმის მიცემა ეწყობა არჩევნებიდან ერთი კვირის შემდეგ და მისი შედეგები განისაზღვრება არჩევნების პირველი ტურისთვის დადგენილი წესით. თუ არჩევნები ჩაიარდა, მაგრამ დეპუტატი ვერ აირჩა, ერთი კვირის შემდეგ ეწყობა კიდევ ერთი ხელახალი ხმის მიცემა (თუ კანდიდატთა რაოდენობა ორზე მეტი არ იყო, ინიშნება ხელახალი არჩევნები), ხოლო თუ არჩევნები არ ჩატარდა ერთი კვირის შემდეგ, ეწყობა არჩევნების მეორე ტური.

პარტიული სიების მიხედვით ხელახალი ხმის მიცემა ეწყობა არჩევნებიდან ერთი კვირის შემდეგ იმ უბნებში, რომლებშიც არჩევნები ბათილად იქნა ცნობილი, თუ ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობა ამ უბნებში საქართველოში ამომრჩეველთა რაოდენობის 10 პროცენტზე მეტია.

მუხლი 57. არჩევნების მეორე ტური

არჩევნების მეორე ტური საარჩევნო ოლქში ინიშნება არჩევნებიდან ორი კვირის შემდეგ იმ შემთხვევაში, თუ ამ ოლქში არჩევნები ჩატარებულად არ ჩაითვალა, მეორე ტურში მონაწილეობის უფლება აქვს პირველ ტურში მონაწილე ყველა კანდიდატს. არჩევნები მეორე ტურში ჩატარებულად ითვლება, თუ მასში მიიღო მონაწილეობა საარჩევნო ოლქის ამომრჩეველთა მეოთხედზე მეტმა. არჩეულად ითვლება ის კანდიდატი, რომელიც დააგროვებს სხვაზე მეტ ხმას, მაგრამ არანაკლებ ხმის მიცემის მონაწილეთა რაოდენობის მეოთხედისა. თუ რამდენიმე კანდიდატმა ხმათა ტოლი რაოდენობა დააგროვა, ოღონდ თითოეულმა არანაკლებ ხმის მიცემის მონაწილეთა რაოდენობის მეოთხედისა, არჩეულად ითვლება ასაკით უფროსი კანდიდატი.

იმ შემთხვევაში, თუ დეპუტატი ვერ აირჩა, ან არჩევნები ჩატარებულად არ ჩაითვალა, ცენტრალური საარჩევნო კომისია ნიშნავს ხელახალ არჩევნებს, რომელიც უნდა მოეწყოს მეორე ტურის ჩატარებიდან 2 თვის ვადაში.

IX. არჩევნების შედეგების გამოქვეყნება, საქართველოს უზენაესი საბჭოს წევრის მოწმობა და სამკერდე ნიშანი

მუხლი 58. საქართველოს უზენაეს საბჭოში არჩეულ დეპუტატთა რეგისტრაცია და არჩევნების შედეგების გამოქვეყნება

არჩევნების შედეგების შეჯამებიდან 5 დღის ვადაში ცენტრალური საარჩევნო კომისია რეგისტრაციაში ატარებს საქართველოს უზენაეს საბჭოში არჩეულ დეპუტატებს და რესპუბლიკურ გაზეთებში, ტელევიზიითა და რადიოთი აქვეყნებს ცნობას არჩევნების შედეგების შესახებ. ცნობაში მითითებული უნდა იყოს ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობა საქართველოში და ყოველ საარჩევნო ოლქში, არჩევნებში მონაწილეთა რაოდენობა, თითოეული კანდიდატისთვის, პარტიისა და საარჩევნო ბლოკის კანდიდატთა სიებისთვის მიცემულ ხმათა რაოდენობა, ბათილად ცნობილ ბიულეტენთა რაოდენობა, იმ ოლქებისა და უბნების დასახელება და ნომრები, რომლებშიც არჩევნები ბათილად იქნა ცნობილი და ამომრჩეველთა რაოდენობა მათში, არჩეულ დეპუტატთა სია პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების მიხედვითა და იმ რიგის დაცვით, რომელიც არჩეულ დეპუტატებს ეკავთ კანდიდატთა სიებში, საარჩევნო ოლქებში არჩეულ დეპუტატთა სია. ამასთან, უნდა აღინიშნოს დეპუტატის გვარი, სახელი, მამის სახელი, პარტიულობა, დაბადების წელი, პროფესია, თანამდებობა (საქმიანობა), სამუშაო ადგილი.

მუხლი 59. საქართველოს უზენაესი საბჭოს წევრის მოწმობა და სამკერდე ნიშანი

ცენტრალური და საოლქო საარჩევნო კომისიები ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ რეგისტრაციაში გატარებულ საქართველოს უზენაეს საბჭოში არჩეულ დეპუტატთა სიის პრესაში გამოქვეყნების შემდეგ ყოველ არჩეულ დეპუტატს აძლევენ მოწმობას საქართველოს უზენაესი საბჭოს წევრად არჩევის შესახებ.

საქართველოს უზენაეს საბჭოში არჩეული დეპუტატების უფლებამოსილებათა დამტკიცების შემდეგ მათ უზენაესი საბჭოს წევრად არჩევის შესახებ მოწმობას უცვლიან საქართველოს უზენაესი საბჭოს წევრის მოწმობით, უზენაესი საბჭოს წევრს ეძლევა აგრეთვე სამკერდე ნიშანი.

X. ხელახალი არჩევნები და გამოკლებული დეპუტატების ადგილმონაცვლეთა განსაზღვრის წესი

მუხლი 60. ხელახალი არჩევნები

იმ საარჩევნო ოლქში, რომელშიც კანდიდატთა რაოდენობა ორზე მეტი არ იყო და პირველ ტურში არჩევნები ჩატარებულად იქნა ცნობილი, მაგრამ დეპუტატი ვერ აირჩა, პირველი ტურის ჩატარებიდან 2 თვის განმავლობაში ეწყობა ხელახალი არჩევნები; ხოლო თუ მეორე ტურში დეპუტატი ვერ აირჩა ან არჩევნები ჩატარებულად არ ჩაითვალა, მეორე ტურის ჩატარებიდან ორი თვის განმავლობაში ეწყობა ხელახალი არჩევნები.

დეპუტატობის კანდიდატების წარდგენის უფლება აქვთ იმ პარტიებსა და საარჩევნო ბლოკებს, რომლებიც მონაწილეობდნენ არჩევნების პირველ ტურში, აგრეთვე ამომრჩეველთა ჯგუფებს ამ კანონით დადგენილი წესით, სხვა საარჩევნო ღონისძიებები ეწყობა ამ კანონით დადგენილი წესით ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ დადგენილ ვადებში. ცნობა ხელახალი არჩევნების შესახებ ქვეყნდება პრესაში.

მუხლი 61. გამოკლებული დეპუტატების ადგილმონაცვლეთა განსაზღვრის წესი

იმ შემთხვევაში, თუ ბათილად იქნა ცნობილი საქართველოს უზენაეს საბჭოში ცალკეულ დეპუტატთა უფლებამოსილება, აგრეთვე უზენაესი საბჭოს წევრის გადადგომის ან სხვა მიზეზების გამო მისი უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში, შესაბამის საარჩევნო ოლქებში დეპუტატის ან უზენაესი საბჭოს წევრის გამოკლების მომენტიდან სამი თვის ვადაში ეწყობა ახალი არჩევნები. არჩევნებს ნიშნავს ცენტრალური საარჩევნო კომისია არჩევნების ჩატარებამდე არა უგვიანეს ორი თვისა და იგი ეწყობა ამ კანონის მოთხოვნათა დაცვით. ამასთან, საუბნო საარჩევნო კომისიები იქმნება არჩევნებამდე ერთი თვით ადრე.

თუ გამოკლებული დეპუტატი ან უზენაესი საბჭოს წევრი არჩეული იყო პარტიული სიით, საქართველოს უზენაეს საბჭოში მის ადგილს იკავებს შესაბამისი პარტიული სიით ყველა რიგით მომდევნო დეპუტატობის კანდიდატი, თუ ამაზე არის როგორც მისი, ასევე შესაბამისი პარტიის (საარჩევნო ბლოკის) თანხმობა. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ვაკანტურ ადგილს იკავებს მისი მომდევნო კანდიდატი, რომელიც იმავე პირობებს უნდა აკმაყოფილებდეს, და ა. შ. მისი უფლებამოსილების შესაძლოწმებლად საჭირო დოკუმენტაციას ცენტრალური საარჩევნო კომისია 2 კვირის ვადაში წარუდგენს საქართველოს უზენაესი საბჭოს სამანდატო კომისიას. თუ პარტიულ სიაში მეტი დეპუტატობის კანდიდატი აღარ არის, დეპუტატის ეს ადგილი უქმდება.

თუ საქართველოს უზენაესი საბჭოს წევრი გამოაკლდა საქართველოს უზენაესი საბჭოს წევრთა უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე ერთ წელზე ნაკლებ დროში, გამოკლებულის ნაცვლად საქართველოს უზენაეს საბჭოში დეპუტატის არჩევნები არ ეწყობა; ასევე არ ხდება მისი ადგილმონაცვლის განსაზღვრა პარტიული სიის მიხედვით.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. გუმბარიძე.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ვ. კვარაცხელია.

თბილისი. 1990 წლის 18 აგვისტო.

ვუბრუნდებით დაგეგმილს

მიზანი სწორია...

წლეულს, 18 აპრილს, „კომუნისტში“ დაიბეჭდა ბატონ ნოდარ ზვიადაურის წერილი „გზას ვამბობთ“, თორემ რა ტბაა?!“, რომელშიც ავტორი ცდილობს გარკვეულად გაეკრიწყლოს ის გულისტკივილი, ზრუნვა, რითაც აღსავსეა მარშან, 9 აგვისტოს ამავე გაზეთში გამოქვეყნებული ჩვენი წერილი არხოტის მკვიდრთა დღევანდელ მძიმე ყოფაზე: გაეკრიწყლოს კი არა, ზოგიერთ ადამიანებზე მსგავსი რამის თქმა შეიძლება? აბა, ვის უნდა ეკითხოთ და გავუწიოთ ანგარიში, თუ არა არხოტიონებს? არხოტელთა გარეშე ეს მთები ხომ ჩვენთვის სრულიად დაკარგული იქნება! ჯერ ისიც საკითხავია, როშკაზე სავარაუდო, უთუოდ სასურველი გზის (რომელიც წელიწადში მხოლოდ 2-3 თვეს თუ იმუშავებს) მშენებლობა როდის დაიწყება. ჩვენი ამბავი, რომ ვიცი, შეიძლება მშენებლობა ისე გაჭიანურდეს, რომ გზის დამთავრებაში კრიტიკულად უნდა შევხედოთ რამდენიმე კაცის (ე. ი. არხოტელთა ხ. ა.) დაჟინებულ აზრს, რომელიც, ხშირად პირად გამორჩენასა და სარფზე ზრუნვის უფრო გულისხმობს, ვიდრე“...

უცნაური აზრებია, ღმერთმანი! განა არხოტელებზე, ამ უაღრესად პოეტურ, მშრომელ, მამაც და გაუგონარი გაჭირვების ატანან ადამიანებზე მსგავსი რამის თქმა შეიძლება? აბა, ვის უნდა ეკითხოთ და გავუწიოთ ანგარიში, თუ არა არხოტიონებს? არხოტელთა გარეშე ეს მთები ხომ ჩვენთვის სრულიად დაკარგული იქნება! ჯერ ისიც საკითხავია, როშკაზე სავარაუდო, უთუოდ სასურველი გზის (რომელიც წელიწადში მხოლოდ 2-3 თვეს თუ იმუშავებს) მშენებლობა როდის დაიწყება. ჩვენი ამბავი, რომ ვიცი, შეიძლება მშენებლობა ისე გაჭიანურდეს, რომ გზის დამთავრებამდე ბევრ ადამიანს ბევრ ადგილას ბევრ ადგილას ბევრ ადგილას ბევრ ადგილ

ვრების დღისთვის არხოტში ხმის გამცემიც აღარავინ შეგვრჩეს. რატომ გვინდა არხოტის მიატოვებინა, ეს ალბათ ამაზე, რომ ჩვენი წერილის — „არ გატყდეთ, არხოტიონნო“ გამოქვეყნების შემდეგ განვლილ პერიოდში არხოტის მიწის სახელოვანმა შვილებმა, საქართველოს სახალხო მხატვრებმა, ძმებმა გოგი და ირაკლი ოჩიაურებმა (რომელთაც მაშინ მშობლიური მხრისადმი თავიანთი მოვალეობის შესახებ ზოგი რამ მორიდებულად შეეხსენეთ), სხვა თანამხრეელებთან ერთად, (აღ. ჭინჭარაული, კ. არაბული, ა. არაბული) რკინის ჭალამწყვნი ჩაიცვეს, რკინის ჯოხი დაიჭირეს ხელში და იმდენი იარეს, რომ საქართველოს მინისტრთა საბჭო, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, მერაბ კოსტავას სახელობის საადგილმამულო ფონდი, რუსთაველის საზოგადოება უკვე საგანგებო, დიდმნიშვნელოვან გადაწყვეტილებებს იღებენ და სათანადო საშუალებებს პოულობენ არხოტიონთა პრობლემების ერთხელ და სამუდამოდ გადასაჭრელად. აი, სწორედ ეს გვინდოდა, აი ეს იყო ჩვენი სურვილი, ჩვენი წერილის მთავარზე მთავარი მიზანი... ყოველივე ამის შეუმჩნევლობა, აღუნიშნაობა მხოლოდ იმას უნდა მივაწეროთ, რომ ჩვენ „გავბედეთ“ და „თბილისში თბილად მცხოვრებ ხევსურებს“ არ [illegible]ეუწონეთ ყაზბეგის ტრაიდან ინგუშეთზე გავლით არხოტში უკვე შემოყვანილი (!), თუმცა ბოლომდე დაუმთავრებელი სამანქანო გზის ჩახერგვა-გაუქმებისათვის ატეხილი ჩოჩქოლი, ერთადერთი გზისა, რომელიც აქაურ ხევსურებს გარესამყაროსთან აკავშირებთ... ჩვენი ოპონენტი ნოდარ ზვიადაური წერს: „ბუნებრივია, ასეთ ვითარებაში კრიტიკულად უნდა შევხედოთ რამდენიმე კაცის (ე. ი. არხოტელთა ხ. ა.) დაჟინებულ აზრს, რომელიც, ხშირად პირად გამორჩენასა და სარფზე ზრუნვის უფრო გულისხმობს, ვიდრე“...

უცნაური აზრებია, ღმერთმანი! განა არხოტელებზე, ამ უაღრესად პოეტურ, მშრომელ, მამაც და გაუგონარი გაჭირვების ატანან ადამიანებზე მსგავსი რამის თქმა შეიძლება? აბა, ვის უნდა ეკითხოთ და გავუწიოთ ანგარიში, თუ არა არხოტიონებს? არხოტელთა გარეშე ეს მთები ხომ ჩვენთვის სრულიად დაკარგული იქნება! ჯერ ისიც საკითხავია, როშკაზე სავარაუდო, უთუოდ სასურველი გზის (რომელიც წელიწადში მხოლოდ 2-3 თვეს თუ იმუშავებს) მშენებლობა როდის დაიწყება. ჩვენი ამბავი, რომ ვიცი, შეიძლება მშენებლობა ისე გაჭიანურდეს, რომ გზის დამთავ

XXI საუკუნის კვირაჯალზე, კვლავ ქვის ციკლოპურ სახლებში ცხოვრობენ. დედაქალაქში მცხოვრებ ხევსურებს, ბუნებრივია, უმუალოდ არ შეუძლიათ არხოტიონებისათვის სახლების აგება, მაგრამ ეს რა უბედურებაა, რომ არხოტში დაწყებითი სკოლის მასწავლებელიც საძებარია? იქნებ კადრები არ არის? არ შევცდები თუ ვიტყვი, რომ ყოველი 10 უმაღლესდამთავრებული ხევსურიდან 7-8 მაინც ფილოლოგია და „ლექსებსა“ წერს. რა იქნებოდა მთგან ერთი მაინც წასულიყო არხოტში სამუშაოდ? იქნებ ეთაყვილებათ პროვინციაში შრომა და მოღვაწეობა? ეტყობა, მათ უფრო მეტი „თავმოყვარეობა“ აქვთ, ვიდრე ვაჟა-ფშაველასა და ბიჩინასა ჰქონდათ. სხვათა შორის ბიჩინას სახელთან არის დაკავშირებული ხევსურეთში (ბარისახოში) პირველი დაწყებითი სკოლის გახსნა.

ზუსტად 17 აპრილს, როცა ნოდარ ზვიადაურის წერილი გაზეთის მაკეტში მოათავსეს, თბილისის აეროპორტიდან არხოტისაკენ გეზი აიღო ვერტმფრენმა, რომელშიც, დუშეთის რაიონის ხელმძღვანელებთან ერთად, არხოტში ჩვენი შარშანდელი მასპინძლები, ობოლა წიკლაური და ქორძო ნაროზაული, აგრეთვე მათი მეზობელი მანდილოსნები, ბავშვები იმყოფებოდნენ. ბევრი იტრიალა ვერტმფრენმა, მაგრამ ნისლის გამო არხოტში ვერ დაჯდა. არხოტელი მგზავრები ისევ დუშეთში ჩამოსვეს... რა მოხდა? ის გზა, რომელიც არხოტში ინგუშეთიდან ასას ხეობით შემოდის, რომლის ჯებირებით გამგარებასაც ჩვენ მოვითხოვდით წერილში, წლევანდელ ზამთარში ზვავებს ჩაუხერგავთ, გაუტიალებიათ. „ასრულებულია“ არხოტის „გულშემატკივარი“ მეცნიერის ნოდარ ზვიადაურის ოცნებაც. არხოტის ერთადერთი, ზოგიერთისაგან უბადალებული „გამაქისტებელი“ სამანქანე გზა ამჟამად აღარ არსებობს.

ობოლა წიკლაურმა და ქორძო ნაროზაულმა რამდენიმე დღე კიდევ იტრიალეს დუშეთში და გადაწყვიტეს შინ წასვლა, როშკის მთაზე ფეხით გადასვლა! გულშეუუხებელი არხოტელი მანდილოსნები და ბავშვები კი დატოვეს დუშეთში, ზოგიც სოფელ ძლაძეში წავიდა ნათესავებთან. მათ მცირე ამედად დარჩათ რაიონის ხელმძღვანელებისა და მათთან მყოფი ტრანსკავკასიის რკინიგზის სალიკვიდაციო სამმართველოს უფროსის ავთანდილ ჩალაძის, აგრეთვე გოგი და ირაკლი ოჩიაურების ნათქვამი: ნუ ინერვიულებთ, ეგრე არ მიგატოვებთ, ტექნიკას გავაგზავნით, არხოტის ჩახერგილ გზას მალე გავაწმენდინებთ, აღვადგენთ და, სხვა თუ არა, საბარგო მანქანით მაინც სუყველას შინ გაგაგზავნით... ასეთ დროს ნუგეშიც დიდი რამ არის.

რა ვთქვათ, როდემდე უნდა გაგრძელდეს არხოტელთა ასეთი ყოფა? არ სჯირდებათ ხომ არხოტელებს ეს ერთადერთი, შინდასაბრუნებელი გზა?! თუ ეს პოზიცია გზის შენარჩუნების შესახებ კიდევ სადაო ჩანს, მაშინ უმჯობესია რესპუბლიკის როგორც ოფიციალური, ისე არაოფიციალური ორგანიზაციებმა თუ საზოგადოებათა კომპეტენტური წარმომადგენლების შეხვედრა არხოტის მოსახლეობასთან და მათთან ერთად გადაწყვეტილების მიღება.

სანამ ეს წერილი დაიბეჭდებოდა, ცხობილი გახდა, რომ აპრილში ჩაშლილი ვერტმფრენის რეისი არხოტში სამი თვის შემდეგ, ივლისში შედგა. გადაწყვეტილებაც მიუღიათ. არხოტში ასას ხეობაში ჩახერგილი გზა უნდა აღდგეს! ასეა, ცხოვრების ლოგიკა პიროვნებათა ლოგიკაზე ძლიერია.

არხოტიონნი მეტად მძიმე, შეიძლება ითქვას, მწარე დღეში არიან, მეც, შარშან, საჯაროდ მხოლოდ მწარე სიმართლე ვთქვი ამის თაობაზე. და აი კვლავ გულისტკივილით ვწერ არხოტზე, კვლავ მის საშველად მოვუხმობ ყველას, ვწერ და თვალწინ მიდგას აქაური კაი ყმის, უზადო პოეტის გაბრიელ ჯაბუშანურის ბროლივით გამჭვირვალე, იმედიანი სტრიქონები:

„მშვიდობით ქალავ,
დე არხვატს დარჩეს
ჩემი ლურჯის დაკრული ტორი
მწამს თავს გაიტანს
და გიამბარჯვეს
ფხა ვაუკაცური, მიზანი
სწორი“...

ხვთისავარ
არჩემაშვილი,

ხალართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმთან არსებული აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთის კომპლექსური შესწავლის კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე, ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი.

ეიფელი ატლანტაში ეიფელი ეიფელ

ბუბა კიკაბიძე ფართოდ ცნობილ ფილმ „მამინოში“ ოცნებობდა ეფრინა საერთაშორისო ავიალაინერით. მისი ოცნება ახდა. როგორც ჩანს, ახდება ყველა ქართველი მამინოს ოცნებაც — იფრინონ დამოუკიდებლად მსოფლიოს ყველა ქვეყანაში. ინტენსიურად მიმდინარეობს მუშაობა საქართველოს საქმოლაქო ავიაციის სამმართველოს დამოუკიდებელ ავიაკომპანიად გამოყოფისათვის, ამუშავებენ ეკონომიკურ საკითხებს, ამზადებენ საბროკერო დოკუმენტაციას.

სამუშაო, საკმარისზე მეტი აქვთ. იხსნება ახალი ავიახაზებიც. მიმდინარეობს მოლაპარაკება თბილისსა და ატლანტას შორის ამერიკის „დელტა“ ავიაკომპანიის მიერ რეისების შესრულებაზე.

— დღეს, როცა დამყარებულია მჭიდრო მეგობრული კონტაქტები ჩვენს პარტნიორ ქალაქებს შორის, — თქვა სამოქალაქო ავიაციის სამმართველოს უფროსს მოვალეობის შესრულებელმა პალადი ქაძანაიამ, — როცა თბილისში ჩამოდის ათობით ამერიკელი სასწავლებლად, სამუშაოდ, დასასვენებლად, ჩვენები კი ჩადიან ატლანტაში, ასეთი რეისები რეალობა ხდება. მიმდინარეობს მოლაპარაკება სტამბოლთან.

ვფიქრობთ, რომ თავიდან ეს იქნება ჩარტერული, შემდეგ კი რეგულარული რეისები. უკვე არაფერს ვამბობ იმ საავიაციო ხაზებზე, რომლებიც თბილისს უკავშირებენ სოფიას, ვარნას, ბუდაპეშტს, ბერლინს, პრაღას.

— ხაერთაშორისო რეისები... რაც მეტი იქნება ისინი, მით მეტი ვალუტა გვექნება, რომელიც ახლა ძალზე გვჭირდება...

— სწორი ბრძანებაა. ვალუტას ვიღებთ. მაგრამ საქმე ის არის, რომ უცხოელები—ტურისტები იქნებიან ისინი, თუ მივლენებით ჩამოსული პირები — თავდაპირველად მიდიან ბანკში, სადაც იღებენ ჩეკს და მხოლოდ ამის შემდეგ ვემსახურებით. ყოველივე ეს უხერხულ პირობებს უქმნის მგზავრებს. ჯერჯერობით ვერ მოგვიგვარებია უცხოელების სერვისი იმის გამო, რომ არა გვაქვს შესაბამისი მოწყობილობა. ამ პრობლემის გადაჭრას უკვე წელს ვაპირებთ. ხოლო როცა დაგვიგროვდება საკმარისი რაოდენობის ვალუტა, ახალი მანქანების შეძენაზეც ვიფიქრებთ.

— ალბათ, ჩვენი მგზავრების მომსახურების საკითხიც გაღელვებთ?

— ეს პრობლემა ახლა ყველას პირზე აკერია. მგზ.ელოდ ამაზე ვფიქრობთ. თავად განსაჯეთ. ყოველდღიურად მოსკოვში ვასრულებთ ათ რეისს. ქუთაისში —5, ბათუმში და სოხუმში — 3-4 რეისს, მაგრამ ეს სულაც არ არის საკმარისი. ჩვენ დავფრინავთ ტუ-154 თვითმფრინავებით, რომლებიც ტუ-134 თვითმფრინავებთან შედარებით უფრო ტევადია, მაგრამ არსებობს კიდევ უფრო მეტი ტევადობის თვითმფრინავები — ტუ-154 მ. მაგრამ აქაც არის პრობლემა. ტუ-154 თვითმფრინავის ჩამოსაწერად საჭიროა, მან 20 წელიწადს იმუშაოს. ჩვენთან კი პირველი მანქანა მხოლოდ 15 წლის წინათ გამოჩნდა. მეორე პრობლემაა სათბობის ლიმიტი, ცნობილია, თუ რა სიძნელეებს განვიცდით ახლა მისი უკმარისობის გამო. ვეძებთ რეზერვებს. ამ ორი პრობლემიდან გამომდინარეობს მესამე — ავიაბილეთები, რომლებიც ასე აღელვებს მგზავრებს. ამაზე უკეთ გიამბობთ საჰაერო მიმოსვლის ცენტრალური საგენტოს ახლახან დანიშნული უფროსი გენო ხრიკაძე.

— მართალია, ახალი უფროსი ვარ, — თქვა გ. ხრიკაძემ, — მაგრამ ავიაციაში უკვე ოცდაათი წელია ვმუშაობ. ამიტომ პრობლემები კარგად ვიცი. ჩვენი მოლარეები, ისინი კი ასზე მეტნი არიან, მუშაობენ დაკომპლექტების სამსახურის მეშვეობით. ეს მოძველებული სისტემაა. აეროფლოტის გუშინდელი დღეა. მოლარე 30-40 წუთი ელის სანამ დაკომპლექტების სამსახური აცნობებს, არის თუ არა ბილეთი საჭირო რეისზე. რიგი დგას, ელავს, უკმაყოფილოა. არის გამოსავალი? აბის. ჩვენ უკვე ვახორციელებთ მას. დაიწყო „სირენა-2“ სისტემის მონტაჟი. იგი ერთიორად დააჩქარებს მომსახურების დროს, რადგან კომპიუტერებით მუშაობს.

— კი მაგრამ, რატომ არ დგამთ? ცენტრიდან მითითებას ელით?

— არა, მაგრამ საქმე ის გახლავთ, რომ სისტემა მუშაობს ალუს 20° ტემპერატურის პირობებში, ჩვენთან კი ტემპერატურა ოცდაათ გრადუსს აღწევს. ახლა შევუკვეთეთ კონდიციონერები ტიუმენში. თითოეულ მათგანს შეუძლია გააგრილოს 200 კუბური მეტრი ჰაერი, ოთხი ასეთი კონდიციონერი საკმარისი იქნება. ასე რომ, ეს უკანასკნელი ზაფხულია, როცა ჩვენი მგზავრები გაწვალდებიან ბილეთების შეძენის გამო.

— ნათქვამია „ფიცი მწამს, ბოლო მაკვირვებსო“. ახლაც ასე ხომ არ იქნება?

— ამჯერად შემიძლია სრული გარანტია მოგცეთ. ახალი სისტემით მუშაობისათვის უკვე მოვამზადეთ ადამიანები — თერთმეტი კაცი, რომლებმაც დაამთავრეს სასწავლო-საწვრთნელი ცენტრი, უკვე მუშაობენ ქალაქის სხვადასხვა სალაროებში. მათთან დიდ მუშაობას ეწევიან გამოცდილი ცვლის უფროსები გივი სირაძე და გერდი ხატიაშვილი. დღეს ვასრულებთ პირდაპირ რეისებს კავშირის ორმოცდაათ ქალაქში. ხვალ მათი რაოდენობა კიდევ უფრო გაიზრდება. ასე რომ, საიმედო ცვლა გვჭირდება.

— თბილისისა და რესპუბლიკის სხვა ქალაქების გარდა არის კიდევ ძნელად მისადგომი რაიონები. რა კეთდება იმისათვის, რომ მგზავრებმა იქაც იგრძნონ აეროფლოტის ზრუნვა?

— საქმე ის არის, რომ მთიანი რაიონები დროთა განმავლობაში ჩაერთვებიან „სირენა-2“ სისტემაში. რაც შეეხება მანქანებს, ჩვენ ველით ახალ მი-8 მტ მანქანას. მისი ძრავა მი-8მ მანქანასთან შედარებით უფრო მძლავრია. გადიდებულია მისი ფრენის ჭერი და შეუძლია დიდ სიმაღლეზე ფრენა.

ერთი სიტყვით, ყველაფერს ვიღონებთ იმისათვის, რომ მიმინო ჰაერში ლაღად გრძნობდეს თავს.

გიორგი კენჭოშვილი,
საქინფორმის კორ.

რედაქტორი
ვინდია უბრეხელიძე.

1982 წლის სახელმწიფო შინაგანი მოგებიანი სესხის

ქალაქ კალინინგრადში 1990 წლის 15 აგვისტოს გამართული 69-ე მოგებათა ტირაჟის

ოფიციალური ცხრილი

მოგება ხვდა სესხის ორმოცდაცხრავე თანრიგის სერიებისა და ობლიგაციების შემდეგ ნომრებს:

სერიის №	ობლიგაციის №	მოგება მანეთობით	სერიის №	ობლიგაციის №	მოგება მანეთობით	სერიის №	ობლიგაციის №	მოგება მანეთობით
201039	1—100	250	230839	037*)	1000	267938	068*)	1000
201120	1—100	250	230877	1—100	100	270549	1—100	100
202770	1—100	500	231203	047*)	1000	270999	026*)	1000
203233	042*)	500	231235	1—100	100	271562	006*)	2500
203237	014*)	500	231457	1—100	100	272425	011*)	1000
203507	090*)	1000	232156	049*)	1000	273331	080*)	500
203708	071*)	500	232541	1—100	100	273351	008*)	1000
203712	068*)	1000	232825	086*)	1000	273431	095*)	500
204825	048*)	500	233020	001*)	500	273471	1—100	100
204957	042*)	500	233947	094*)	500	274267	047*)	1000
205997	1—100	100	234132	1—100	100	274802	078*)	500
207150	091*)	500	234673	023*)	500	275315	003*)	1000
207867	1—100	100	235205	088*)	500	275605	090*)	500
207947	043*)	1000	235895	1—100	250	276418	1—100	100
208197	033*)	1000	235984	1—100	250	277525	004*)	500
208206	058*)	5000	236346	047*)	1000	277956	029*)	2500
208594	062*)	1000	238164	021*)	500	278540	051*)	500
208626	023*)	2500	239199	077*)	500	278608	064*)	1000
208637	044*)	1000	239390	080*)	2500	279977	009*)	1000
209108	011*)	500	240283	013*)	500	280094	037*)	500
209148	1—100	250	241376	1—100	250	280352	029*)	1000
209687	093*)	1000	241952	019*)	1000	281433	069*)	1000
209847	1—100	250	242300	1—100	250	281683	1—100	100
210708	1—100	250	243301	1—100	100	282198	062*)	2500
211749	056*)	2500	243523	095*)	500	282439	1—100	250
211893	1—100	250	244688	1—100	100	283412	044*)	1000
212333	080*)	500	245221	1—100	100	283930	045*)	2500
212995	018*)	1000	245461	033*)	2500	284008	005*)	5000
213698	010*)	1000	245589	1—100	100	285059	1—100	250
213774	1—100	100	246730	050*)	1000	285188	097*)	500
215173	080*)	500	247165	084*)	1000	285455	1—100	100
215516	023*)	500	247199	047*)	2500	285885	092*)	1000
216094	1—100	100	247536	1—100	100	286071	050*)	1000
216270	061*)	1000	248011	030*)	10000	286459	034*)	500
216378	079*)	1000	248148	1—100	100	286722	086*)	500
216778	1—100	100	248432	1—100	100	287299	1—100	250
216784	1—100	100	248513	1—100	250	287843	025*)	500
217100	1—100	100	248631	021*)	500	287953	1—100	100
217121	061*)	1000	249160	014*)	1000	288898	1—100	500
217247	063*)	1000	249268	014*)	2500	289351	045*)	500
218169	048*)	1000	250058	1—100	100	289505	1—100	100
220188	049*)	1000	250771	035*)	5000	290192	015*)	500
220350	1—100	250	250800	1—100	100	290406	026*)	1000
220351	045*)	500	251340	022*)	1000	290453	1—100	100
220526	021*)	500	252489	035*)	1000	291227	094*)	1000
220602	1—100	250	253089	025*)	1000	293167	047*)	500
220827	002*)	2500	253288	032*)	1000	293283	042*)	1000
221298	057*)	2500	254339	040*)	1000	293409	1—100	100
221749	1—100	100	256167	1—100	250	293525	1—100	250
222029	085*)	500	256473	058*)	5000	293625	1—100	250
222224	1—100	100	258251	077*)	2500	294411	093*)	500
222934	060*)	500	258371	057*)	1000	294825	1—100	100
223001	077*)	5000	258982	098*)	500	295353	040*)	500
223309	093*)	1000	259648	1—100	250	295359	008*)	500
223313	022*)	1000	260517	1—100	250	295879	1—100	250
224118	1—100	100	260643	038*)	1000	296002	054*)	1000
224295	041*)	500	260999	073*)	500	296341	1—100	250
226093	015*)	500	261515	1—100	250	296533	089*)	1000
226264	042*)	2500	261830	032*)	500	298027	1—100	100
226917	043*)	500	262780	1—100	100	298712	099*)	2500
227341	080*)	2500	262975	057*)	1000